

# וועד העולמי לתיקון חטא המרגלים

## גליון # 42

ארגון מוקדש לתיקון חטא המרגלים ולעורר על קדושת ומצות ישוב ארץ ישראל כמו שאמרו חז"ל מצות ישוב ארץ ישראל שקולה כנגד כל מצות שבתורה וכמבואר במדרש תלפיות (ענף ארץ ישראל), יחד הקדוש ברוך הוא את ארץ ישראל כמו בעל המיחד קרקע לאשתו למזונותיה, והשכינה אין שורה בחוץ לארץ. ובספר חרדים (דף נ"ז), מצות עשה מן התורה לדור בארץ ישראל, שנאמר וירשתה וישבת בה.

**חודש אדר תשס"ג לפ"ק**

**זְה בְּחִינַת (בְּמִדְבַּר יג) שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן.  
פְּרוּשׁ, שֶׁבְּאוּ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאָמְרוּ, נִשְׁלַחָה אֲנָשִׁים  
לְפָנֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם. וְעַל - יְדֵי שֶׁרָצוּ לְשַׁלַּח שְׁלוּחִים  
לְתוֹר אֶת הָאָרֶץ עַל - יְדֵי זֶה פָּגְמוּ בְּאֶרֶץ - יִשְׂרָאֵל, כִּי עָקַר  
הַפָּגַם הָיָה עַל - יְדֵי הַשְׁלוּחִים שֶׁהֵם הַמְּרַגְלִים**

## ספר ליקוטי הלכות - הלכות שלוחין הלכה ג

### הלכה ג.

בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ וְאִין שְׁלִיחוֹת לְעַכּוּ"ם וְאִין שְׁלִיחוֹת לְקַטָּן. גַּם אִין שְׁלִיחַ לְדַבֵּר עֲבֵרָה.  
עַל - פִּי הַתּוֹרָה אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה כְּשֶׁתִּגְיֵעוּ לְאַבְנֵי שֵׁשׁ טְהוֹר אֵל תִּתְּאוּ מִיָּמִים מִיָּמִים, שֶׁנֶּאֱמַר, "דִּבֵּר שְׁקָרִים  
לֹא יִכּוֹן לִנְגַד עֵינֵי וְכוּ" סִימָן נ"א לְקוּטֵי - א.

וְהַכֵּל, שֶׁהַשְּׁקָר מְזִיק לְעֵינַיִם בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, כִּי עַל - יְדֵי הַשְּׁקָר נִתְעַפֵּר דַּמְיוֹ וְנִמְשָׁךְ בְּכִיָּה וְדַמְעוֹת שֶׁהֵם  
קִלְקוּל הָרְאוֹת וְכוּ', כִּי עָקַר הַתְּהוּוֹת הַשְּׁקָר הוּא מַחְמַת הַרְחוּק מֵאֶחָד, כִּי אֶמֶת הוּא אֶחָד וְשְׁקָר הוּא רַבִּים וְכוּ'.  
וְקִדְּם הַבְּרִיאָה הָיָה הַכֹּל אֶחָד וְאֶפְלוֹ שֵׁם טְהוֹר לֹא הָיָה שִׁיךְ לוֹמַר, כִּי טְהוֹר אִין שִׁיךְ אֵלָּא בְּמִקּוֹם שֵׁשׁ אַחִיזַת  
הַטְּמָאָה, אֲבָל קִדְּם הַבְּרִיאָה הָיָה כְּלוֹ אֶחָד כְּלוֹ טוֹב כְּלוֹ קִדְּשׁ. אַךְ תִּכְפֹּר כְּשִׁיבָא הַבְּרִיאָה מִכֹּחַ אֵל הַפִּעַל  
נִתְהוּהָ מִיַּד בְּחִינַת הַטְּהוּהָ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּחִירָה שֶׁמִּשָּׁם אַחִיזַת הַשְּׁקָר, כִּי תִכְפֹּר אַחַר הַבְּרִיאָה הָיָה, כְּבִיכּוֹל,  
שְׁנֵי דְבָרִים בְּחִינַת הָאֶחָד וְהַבְּרִיאָה וְאִזְ שִׁיךְ בְּחִירָה, כִּי בְּאֶחָד אִין שִׁיךְ בְּחִירָה רַק בְּמִקּוֹם שֵׁשׁ שְׁנֵי דְבָרִים שִׁיךְ  
בְּחִירָה לְבַחֵר בְּזֶה אוֹ בְּזֶה וּמִשָּׁם עָקַר אַחִיזַת הַשְּׁקָר שֶׁשָּׂרְשׁוֹ מִרְחוּק מֵאֶחָד כְּנִ"ל וְכוּ', עֵינִ שֵׁם כָּל זֶה הֵיטֵב. וְעַל  
- יְדֵי הַשְּׁגָחַת ה' יִתְבַּרַךְ אֶפְלוֹ אַחַר הַפְּעֵלָה שֶׁהוּצִיא הַקְּדוּשׁ - בְּרוּךְ - הוּא מִכֹּחַ אֵל הַפִּעַל כָּל הַדְּבָרִים הֵם  
בְּאֶחָדוֹת עִמּוֹ וְכוּ'. וְעַל - יְדֵי אֶמֶת הַשְּׁגָחַת ה' יִתְבַּרַךְ עָלָיו וְאִזְ הַכֹּל אֶחָד אַחַר הַבְּרִיאָה כְּמוֹ קִדְּם הַבְּרִיאָה, אֲבָל  
עַל - יְדֵי שְׁקָר מְסַלֵּק מִמֶּנּוּ הַשְּׁגָחַת ה' יִתְבַּרַךְ וְאִזְ מִפְּרִיד אַחַר הַבְּרִיאָה מִקִּדְּם הַבְּרִיאָה שֶׁמִּשָּׁם עָקַר אַחִיזַת  
הַשְּׁקָר וְכוּ'. וְזֶהוּ כְּשֶׁתִּגְיֵעוּ לְאַבְנֵי שֵׁשׁ טְהוֹר וְכוּ' אֵל תִּתְּאוּ מִיָּמִים מִיָּמִים שֶׁהֵם בְּחִינַת דַּמְעוֹת שֶׁנִּתְהוּהָ עַל - יְדֵי  
הַשְּׁקָר וְכוּ', עֵינִ שֵׁם כָּל זֶה הֵיטֵב.

(א) זֶה בְּחִינַת שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי כָּל כָּל הַתּוֹרָה הוּא בְּשִׁבִיל לְכָל לְבַאֶחָד, לְכָל לְ  
אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקִדְּם הַבְּרִיאָה שֶׁהוּא כְּלוֹ אֶחָד כְּלוֹ טוֹב, כִּי זֶה עָקַר הַתְּכִלִּית שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הָאָדָם כְּדִי לְכָל לְ

כל העולמות באחד על - ידי קיום התורה והמצוות בעולם הזה שהם אחדותו כידוע. ובשביל זה כל התורה כלה הוא בחינת עינים, כמו שכתוב, "מצות ה' ברה מאירת עינים". כי על - ידי התורה ממשיכין עיני השגחתו עלינו שעל - ידי זה נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה, בבחינת כל אחד כלו טוב כנ"ל. וזה שכתוב, "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם". כי עקר פגם כל העברות הוא שפוגם בעיני ה', כביכול, כמו שכתוב, "והרע בעיניך עשיתי" (תהלים נ"א). וכתוב (בראשית פרשת וישב), "רע בעיני ה'", הינו שעל - ידי העברה שהוא רע בעיני ה', על - ידי זה כביכול, מסלק עיני השגחתו ממנו ועל - ידי זה נפרד אחר הבריאה מקדם הבריאה ונתרחק מבחינת כל אחד, שזהו עקר הפגם והפרוד שעושה על - ידי העברה בחינת ונרגן מפריד אלוף, כי מפריד אחר הבריאה מקדם הבריאה על - ידי פגם העברה, שהוא פגם העינים, כי עקר כלליות באחד, אחר הבריאה בקדם הבריאה הוא על - ידי בחינת העינים, הינו עיני ההשגחה כנ"ל. וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, "אחרי לבבכם", זהו מינות. "ואחרי עיניכם", זהו נאוף, כי נאוף שהוא פגם העינים הוא מינות ממש, כי על - ידי פגם העינים מפריד הבריאה מאחד, שזהו בחינת מינות ועבודה - זרה, רחמנא לצלן.

ב) ועקר הבריאה היתה רק בשביל הבחירה, כי רק בשביל זה ברא ה' יתברך כל העולמות כלם מראש ועד סוף וכלם נבראו בשביל האדם התחתון שבעולם הזה המלבש בגוף עכור שיש לו בחירה לבחור בטוב או בהפך, חס ושלום כי כל הבריאה היתה כדי שידעו ממנו יתברך, כדי שיכירו הכל גדלותו ורוממותו וטובתו יתברך שזהו עקר התכלית מכל התכליתין וכמו שאיתא בזוהר הקדוש שכל הבריאה היתה בגין דישתמודעין לה. וה' יתברך שער בדעתו וחקמתו יתברך שאי אפשר לגלות אל היותו וגדלו ורוממותו כי אם על - ידי שיהיה האדם הבעל בחירה בעולם, כי כשרצה לגלות אל היותו הצריך לברא עולמות כי אם לא יהיו עולמות מי ידע ממנו יתברך, כי הכל אחד לבד בחינת קדם הבריאה ואין מי שידע ממנו יתברך. על - כן הצריך לברא את העולם ולהוציא כל העולם מכח אל הפועל כדי שידעו ממנו יתברך כנ"ל. אך תקף שיצאה הבריאה מכח אל הפועל נתהוה תקף הבחירה, כי תקף אחר שיצאה הבריאה מכח אל הפועל היו שני דברים, בחינת האחד יתברך והבריאה ואז שיך בחירה כנ"ל בהתורה הנ"ל. וזה היה מכרח לבריאת העולם, כי אם לא היה נתהוה תקף בחינת הבחירה לא היה שום קיום להעולם כלל והיה כל העולם חוזר לשרשו ולמציאותו הראשון מיד ולא היו יודעין ממנו כלל כמו קדם הבריאה, הינו שאם גם אחר הבריאה לא היה שום בחירה, דהינו שגם אחר הבריאה היו הכל יודעין בידיעה גמורה מאל היותו יתברך כמו שהוא באמת לא היה שום קיום להבריאה, כי היה חוזר העולם לשרשו כנ"ל, כי עקר הוא הידיעה, ועל - ידי הידיעה נכללין באחדותו יתברך וכמאמר החכם אלו ידעתיו הייתי. נמצא, שאם גם אחר הבריאה היו הכל יודעין האמת בלי שום ספק ולא היה שום מקום לטעות היתה הבריאה חוזרת תמיד למקומה הראשון והיה נחרב העולם לגמרי, כי היה בטל במציאות על - ידי הידיעה האמתית שהיא אחדותו כנ"ל. על - כן עקר קיום העולם הוא רק על - ידי הבחירה שנתהוה תקף אחר הבריאה, אחר שיצאה הבריאה מכח אל הפועל כנ"ל. כי תקף שיצאה הבריאה מכח אל הפועל היו שני דברים, האחד יתברך ואחר הבריאה כנ"ל. ואם היו הכל יודעין האמת שאחר הבריאה נמשך מאחדותו יתברך, היה חוזר הכל אל האחדות והיה מתבטל העולם כנ"ל. אך ה' יתברך ברא את הבריאה באופן זה שתקף אחר הבריאה יתהוה תקף כח הבחירה, דהינו שתקף אחר הבריאה יהיה מקום לטעות אם ירצה האדם, ואם ירצה להסתפל על האמת יראה האמת, שזהו בחינת הבחירה שנתהוה אחר הבריאה על - ידי שהיו אז שני דברים כנ"ל, כי יש לו כח לבחור בזה או בזה, הינו כנ"ל שאם ירצה להטות דעתו אל האמת ולבחור בחיים וטוב שהוא האחד יתברך להתקרב אליו אז טוב לו, ואז יכלל גם אחר הבריאה בקדם הבריאה על - ידי שידע ויאמין בהאמת שכל הבריאה נמשכת מהאחד יתברך, אבל יש לו כח לבחור בהפך, הינו שיש לו כח לכפור, חס ושלום שזהו בחינת השקר שנאחז אחר הבריאה, הינו הנפירות שהם שקר הפך האמת, שהם נאחזין תקף אחר הבריאה שאז נתהוה מיד הבחירה שיש לו כח לכפור, חס ושלום למי שירצה לצאת, חס ושלום שזהו עקר הרע והטמאה.

כי עקר היצור הרע והסטרוא אחר הם בחינת כפירות, כי היצור הרע והסטרוא אחר נקראין אל אחר כפירות כידוע. ומחמת שנתהוה תקף אחר הבריאה כ"ח הבחירה כנ"ל, מחמת זה מתקיים העולם ואינו חוזר מיד לשרשו על - ידי שיש בחינת מסך מבדיל בין העולם ובין שרשו שהוא הסתרת הידיעה מה שאין הכל יודעין האמת מיד שזהו בחינת כ"ח הבחירה. והסתרת הידיעה הזאת הוא בחינת תחלת הצמצום של החלל הפנוי וכמוכן במקום אחר בדברי רבנו זכר צדיק לברכה (סימן ס"ד) שעל - ידי זה עקר קיום העולם. כי עכשו כשיש צמצום והסתרת הידיעה עד שאפשר לטעות למי שירצה, שזהו בחינת מסך המבדיל, שזהו בחינת כ"ח הבחירה כנ"ל, אזי מתקיים העולם ואינו חוזר לשרשו מחמת מסך המבדיל הנ"ל, אבל אם כן יתבטל העולם מחמת העדר החיות, כי אם כן מאחר שיש מסך המבדיל מהיכן יקבל העולם ומלואו חיות ממקור החיים שהוא האחד יתברך המחיה את כלם? על - כן הצדיקים הם מקימין את העולם, כי הצדיקים הבוחרים בחיים ומאמינים שכל הבריאה נמשך ונברא מאחדותו יתברך על - ידי זה הם כוללין אחר הבריאה בקדם הבריאה. כי על - ידי ידיעה שהכל ממנו יתברך נכלל הכל באחד כנ"ל, ואז נכלל העולם באחד ואף - על - פי - כן יש קיום להעולם, כי נכלל באחד בבחינת רצוא ושוב בחינת מטי ולא מטי. מאחר שכבר משברין הפירות ומאמינים שגם מסך המבדיל בעצמו והבחירה בעצמו הכל ממנו יתברך ואזי נכלל הכל באחדותו יתברך בבחינת רצוא ושוב, בבחינת רדיפא ומעכב המבאר במקום אחר (סימן כ"ד) שעל - ידי זה נעשין כלים והיכלין לקבל אור אחדותו ולהתענג על ה' לחזות בנ"עם ה' ולבקר בהיכלו, ואף - על - פי - כן לא יתבטל לגמרי שכל אלו ההיכלין הזכים והרוחניים נעשים על - ידי שזכה לשבר המסך המבדיל, על - ידי שבוחר בחיים עד שעל - ידי זה נתהפך המסך המבדיל ונעשה ממנו היכלין עלאין לקבל האור על ידו לכלל באחדותו יתברך ברצוא ושוב בא פן שיכלל בו באמת בתכלית האחדות, ואף - על - פי - כן לא יתבטל במציאות רק יזכה לידע אותו יתברך, שזהו עקר התכלית האמתית, אשרי מי שיזכה לזה.

ג) נמצא, שעקר שלמות הבריאה הוא דיקא על - ידי הבחירה שנתהוה אחר שיצאה הבריאה מכ"ח אל הפעל דיקא. והעקר הוא האמת שצריכין להאמין בהאמת שגם אחר הבריאה ה' יתברך משגיח בהשגחה פרטיית על כל הדברים שבעולם, כי הוא ברא הכל והוא מקיים הכל בהשגחתו וגם כל הטבע הוא השגחה רק שהכרח שיהיה דרך הטבע בעולם כדי שיהיה מקום לטעות, כדי שיהיה בחירה, שזהו עקר קיום העולם וכנ"ל ואזי על - ידי האמת נכלל אחר הבריאה ואזי כלו אחד כלו טוב כנ"ל בהתורה הנ"ל.

ד) ועל - כן נקרא האדם בזה העולם שליח, כמו שכתוב (שמואל ב' כ"ד), "מה אשיב ש'לחי דבר". וכמו שכתוב, "ציר נאמן לש'לחיו". כי האדם נשלח מלמעלה בזה העולם הגשמי כדי שיעלה כל העולמות לשרשן לכללן באחד כנ"ל שיהיה אחר הבריאה נכלל באחד כנ"ל. כמו האב ששולח את בנו בדרך למרחוק כדי שיכב'ש מלחמות וישיב לו את כל המדינות שנתרחקו ממנו, כדי שיגדל וינשא את בנו אחר - כך בר'ב ע"ז ותפארת עד אין קץ אם יזכה לעמד בקשרי המלחמה. נמצא, שעקר שלמות האדם בעולם הזה הוא שיראה להיות ציר נאמן לשולחיו שיעשה שליחותו באמת, דהינו שישב השליחות להמשלח שיחזר ויגביה ויעלה וינשא כל הדברים שבעולם לשרשן לכללן באחד ואז נכלל השליח בהמשלח. הינו שכל הבריאה בכלליות, שהיא בבחינת שליחות שנשלחה ממנו יתברך ונתרחקה מאתו יתברך על - ידי מסך המבדיל שהוא קיום העולם כנ"ל. וכשהאדם הבעל בחירה בוחר בטוב אזי מחזיר השליחות למרה קמא, כי מחזיר ומעלה כלליות הבריאה שנשלחה ונתרחקה ממנו יתברך לשרשה ולמקומה על - ידי אמונתו החזקה בהאמת בהאחד יתברך שהוא ברא הכל שעל - ידי זה חוזר ונכלל הכל באחדותו יתברך כנ"ל.

ה) כי עקר כ"ח הבחירה הוא על - ידי שיש בחינת שליח שהוא בחינת מלאך שנקרא שליח, שהוא בחינת מט"ט שמשם אחיזת עץ הדעת טוב ורע, שהוא בחינת הבחירה כידוע. כי עקר כ"ח הבחירה הוא על - ידי הטבע. כי אם לא היה העולם מתנהג כי אם בהשגחה לבד תמיד לא היה בחירה כלל רק עקר הבחירה הוא על

- יְדֵי שְׂרוּאִין שֵׁישׁ דָּרַךְ הֵטְבַע בְּעוֹלָם עַל - יְדֵי זֶה יֵשׁ מְקוֹם לְטֻעוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְמִי שְׂרוּצָה לְצִאת וְלַעֲקֹר עֲצָמוֹ מִחַי הַחַיִּים, כִּי בְּאֵמֶת צְרִיכִין לְהֶאֱמִין שְׁגָם הֵטְבַע בְּעֲצָמָה הִיא הַשְּׁגָחָה, וּבִפְרָט שֶׁכָּבֵר זְכִינוּ לְרֵאוֹת הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבַּרַךְ וְשִׁנּוּי הֵטְבַע בְּכַמָּה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים שֶׁעָשָׂה ה' יִתְבַּרַךְ עִמָּנוּ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּקְרִיעַת יָם - סוּף וְכוּ' וְכוּ' וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר. וְגַם עֲכָשׁוּ מִי שְׂרוּצָה לְהִסְתַּכֵּל עַל הָאֵמֶת רוּאָה שְׁנוּיִים גְּדוּלִים וְנִפְלְאוֹת רַבּוֹת בְּכָל עֵת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִבְינָם עַל - פִּי הֵטְבַע כָּלֵל אִם ל' אִי כִּי יֵד ה' עֲשֵׂתָה ז' אֵת. כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם טֻבַע בְּעוֹלָם, כִּי הֵטְבַע בְּעֲצָמָה הוּא הַשְּׁגָחָתוֹ, כִּי הוּא בְּרָא אֵת הֵטְבַע וְהוּא יִתְבַּרַךְ מְנַהֵיג אֵת הֵטְבַע כְּרֻצוֹנוֹ וְהֵטְבַע הוּא רַק בְּבַחֲבִינַת שְׁלִיחַ, בְּחִינַת מְלָאךְ שֶׁשָּׁם אַחֲזִית הֵטְבַע כִּיִּדוּעַ, וְעַל - כֵּן הֵטְבַע"ע בְּגִימְטְרִיא אֶל קו"ם שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָאךְ כִּיִּדוּעַ, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב, "מְלָאכֵי אֶל קוּיִם". וְעַקֵּר הַנְּהִיגָת הָעוֹלָם עַל - יְדֵי שְׁלִיחַ, עַל - יְדֵי בְּחִינַת הֵטְבַע, הוּא בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה כַּנִּל. וְכִשְׁהָאֲדָם מֵאֱמִין בְּהָאֵמֶת וְיִדְעַ שְׁגָם הֵטְבַע בְּעֲצָמָה וְכָל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ הַכֹּל מִמָּנוּ יִתְבַּרַךְ, נִמְצָא, שְׁחוֹזֵר וְכוֹלֵל אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקִדְם הַבְּרִיאָה, כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁלִיחַ בְּהַמְשַׁלַּח כַּנִּל. כִּי עַקֵּר כְּלָלִיּוֹת בְּאֶחָד הוּא עַל - יְדֵי אֱמוּנַת הַהַשְּׁגָחָה, כַּמְב' אֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּל.

ועל - כֵּן בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ. כִּי זֶהוּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת כְּדִי שִׁיכַלֵּל הַשְּׁלִיחַ בְּהַמְשַׁלַּח שִׁיְהִיָּה הַשְּׁלִיחַ וְהַמְשַׁלַּח הַכֹּל אֶחָד, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַבְּרִיאָה בְּקִדְם הַבְּרִיאָה שִׁיְהִיָּה כְּלוֹ אֶחָד כְּלוֹ טוֹב וְכוּ' ל.

(ו) ועל - כֵּן אִם שְׁנֵה הַשְּׁלִיחַ כֹּל שֶׁהוּא - הַשְּׁלִיחוֹת בְּטוֹל. כִּי עַקֵּר כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁלִיחַ בְּהַמְשַׁלַּח בְּחִינַת אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקִדְם הַבְּרִיאָה הוּא עַל - יְדֵי אֵמֶת כַּנִּל ועל - כֵּן אִם שְׁנֵה הַשְּׁלִיחַ, שֶׁהוּא פָּגַם הָאֵמֶת - הַשְּׁלִיחוֹת בְּטוֹל, כִּי עַל - יְדֵי הַשְּׁקָר בְּחִינַת שְׁנוּי מִפְרִיד, חֶסֶד וְשְׁלוֹם אַחַר הַבְּרִיאָה מֵהָאֶחָד. וְאֵז נִפְרָד הַשְּׁלִיחַ מֵהַמְשַׁלַּח וְאֵינוֹ נִכְלָל בּוֹ וְאֵז שְׁלִיחוֹתוֹ בְּטוֹל, כִּי הִרְשָׁעִים מְאֹבְדִין אֵת הָעוֹלָם עַל - יְדֵי שְׁמִפְרִידִין הָעוֹלָם מִשְׁרָשׁוּ עַל - יְדֵי הַשְּׁקָר שְׁלֵהֶם שֶׁהוּא כָּלֵל רִשְׁעוֹתָם, כִּי הַשְּׁקָר הוּא הִרַע וְהִטְמִיחַ כְּלָלִיּוֹת כָּל הַחֲטָאִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי עַקֵּר קִיּוּם הַשְּׁלִיחוֹת הוּא עַל - יְדֵי הָאֵמֶת שְׁעַל - יְדֵי זֶה נִכְלָל הַשְּׁלִיחַ בְּהַמְשַׁלַּח וְכָל מֵה שֶׁעוֹשֶׂה הַשְּׁלִיחַ כְּאִלוֹ הַמְשַׁלַּח עוֹשֶׂה בְּחִינַת 'שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ', שֶׁכֵּל זֶה נִמְשָׁךְ מִשְׁרָשׁ הַשְּׁלִיחוֹת הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת הָאָדָם וְהַבְּרִיאָה הַכְּלוּלָה בּוֹ שֶׁנִּשְׁלַחוּ מֵהַמְשַׁלַּח הָרֵאשׁוֹן הָאֶחָד יִתְבַּרַךְ שֶׁעַקֵּר קִיּוּם שְׁלִיחוֹתָם הוּא עַל - יְדֵי הָאֵמֶת שְׁעַל - יְדֵי זֶה חוֹזְרִים וְנִכְלָלִים בּוֹ יִתְבַּרַךְ כַּנִּל. ועל - כֵּן הַצְּדִיק מְנַהֵיג הָעוֹלָם כְּרֻצוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְתִגְזֹר אֶרֶץ אֶמֶר וְיָקָם לָךְ". כִּי הוּא נִכְלָל בּוֹ יִתְבַּרַךְ עַל - יְדֵי הָאֵמֶת שֶׁזֶהוּ עַקֵּר הַצְּדִיקוֹת וְהַכְּשָׁרוֹת שֶׁל כָּל הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים וְכָל מַעֲשֵׂי הַצְּדִיק הָאֵמֶת הֵם מַעֲשֵׂי ה' יִתְבַּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, כִּי הוּא נִכְלָל בּוֹ יִתְבַּרַךְ כַּנִּל. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינָה זוֹ כַּנִּל.

ועל - כֵּן אֵין שְׁלִיחַ לְדַבֵּר עֲבֵרָה, כִּי עַל - יְדֵי הָעֲבֵרָה עוֹשִׂין פְּרוּד, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וּמִפְרִידִין, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אַחַר הַבְּרִיאָה מִקִּדְם הַבְּרִיאָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּטוֹל הַשְּׁלִיחוֹת כַּנִּל.

(ז) וּמִחֲמַת זֶה בְּעֲצָמוֹ אֵין שְׁלִיחוֹת לְעַפּו"ם, כִּי הָעַפּו"ם הֵם בְּבַחֲבִינַת פְּרוּד מִחֲמַת שְׂאֵין מֵאֱמִינִים בְּהַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְעַל - כֵּן אֵינָם יוֹנְקִים כִּי אִם מֵאֲחוּרֵי פְתָפָא כַּמְב' אֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּל. ועל - כֵּן הֵם רְחוּקִים מֵאֶחָד כַּנִּל, וְעַל - כֵּן הֵם נִקְרָאִים רַבִּים, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל עֵשׂוֹ שֶׁהָיוּ לוֹ שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נְפִשׁוֹת וְנִקְרָאִים נְפִשׁוֹת בְּלִשׁוֹן רַבִּים, וְעַקֵּב הָיוּ לוֹ שִׁבְעִים נְפִשׁוֹת וְנִקְרָאִים בְּלִשׁוֹן יְחִיד, כִּי הָעַפּו"ם הֵם שֶׁקָּר שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּקִשׁוֹ חֲשָׁב־נוֹת רַבִּים וְהֵם רְחוּקִים מֵאֶחָד כַּנִּל ועל - כֵּן אֵין שְׁלִיחוֹת לְעַפּו"ם, כִּי עַקֵּר הַשְּׁלִיחוֹת, בְּחִינַת שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ, הוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת, בְּחִינַת אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקִדְם הַבְּרִיאָה כַּנִּל ועל - כֵּן אֵין שְׁלִיחוֹת אֶלָּא לְיִשְׂרָאֵל שֶׁכְּלוּלִים בְּאֶחָד כַּנִּל.

(ח) ועל - כֵּן אֵין שְׁלִיחוֹת לְקִטּוֹן, כִּי עַקֵּר כְּלָלִיּוֹת בְּאֶחָד הוּא עַל - יְדֵי הִיְדִיעָה שִׁיּוֹדְעִין שֶׁהַכֹּל בְּהַשְּׁגָחָתוֹ כַּנִּל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַחֲוִין דְּגִדְלוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "סִפְרָה לִי אֵת הַגְּדֹלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהֵי שָׁעַ", שֶׁכֵּל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה אֱלֹהֵי שָׁעַ, שֶׁהֵם הַתְּגָלוֹת הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבַּרַךְ, הֵם נִקְרָאִים גְּדוּלוֹת בְּחִינַת מַחֲוִין דְּגִדְלוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "כִּי מִי גּוֹי גְּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֶל קוּיִם קָרְבִים אֵלָיו כֹּה' אֶל קוּיִנוּ בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו". שִׁיְשְׂרָאֵל נִקְרָאִים גּוֹי גְּדוֹל עַל - יְדֵי

שמאמינים בהשגחתו ותברך וקוראים ומתפללים תמיד לה' יתברך. ועל - כן על - ידי התפלה נמשכין מ'חין דגדלות כידוע, כי התפלה הוא בחינת אמונת ההשגחה שמחמת זה מתפלל וקורא לה' יתברך,

מחמת שידוע ומאמין שהכל בהשגחתו יתברך וידיעת ההשגחה זהו בחינת מ'חין דגדלות כנ"ל. ועל - כן עשו שאינו מאמין בהשגחה נקרא קטן, כמו שכתוב, "קטן נתתיך בגוים וכו'". כי הוא בבחינת מ'חין דקטנות שיניקתם מבחינת אל קים, שמשם אחיזת הטבע, שהוא בגימטריא אל קים כידוע. ועל - כן הקטן שאין דעתו שלמה ונאחזין בו עדין מ'חין דקטנות, ועל - כן אין דעתו שלמה עדין בידיעת ההשגחה, ועל - כן אין יכול לכלל אחר הבריאה באחד שזה זוכין רק על - ידי ההשגחה כנ"ל. ועל - כן הקטן פטור מפל המצוות, כי כל התורה והמצוות הוא רק לכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה שיהיה פלו אחד שזה זוכין רק על - ידי ידיעת ההשגחה, שהוא בחינת מ'חין דגדלות כנ"ל ועל - כן אין שליחות לקטן, כי עקר בחינת השליחות נמשך מבחינת כלליות הבריאה באחד וכו' כנ"ל.

(ט) וזה בחינת חנפה, כי מלכות יון הרשעה עמדו על ישראל לבטלם מהתורה והמצוות, כי היונים הם אפיקורסים גדולים ואין מאמינים בהשגחתו יתברך, כי כל חכמות החיצוניות נקראים חכמות יון שמהם כל האפיקורסות והפירות ועל - ידי זה מפרידין בחינת אחר הבריאה מאחד כנ"ל ועל - כן רצו לבטל התורה והמצוות, שעל - ידי זה נכללין באחדותו יתברך ועל - כן פשטו לנצחם היה הנס בנרות המנורה וקבעו רבותינו זכרונם לברכה להדליק נר חנפה. הינו על - ידי שזכינו לנצחם ולשברם, על - ידי זה נתגלה השגחתו יתברך ועל - כן קבעו להדליק נר חנפה, כי הדלקת נר חנפה הוא בחינת אור עיני השגחתו יתברך שאנו ממשיכין אור ההשגחה על - ידי ההדלקה שאנו מדליקין נר חנפה, כי אור נר חנפה הוא בחינת אור ההשגחה שאנו ממשיכין עכשו, שעל - ידי זה נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה בבחינת פלו אחד כנ"ל.

(י) ועל - כן מצות נר חנפה למטה מעשרה טפחים, כי למטה מעשרה טפחים אין השכינה שורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועכשו מעצם הנס של חנפה אנו זוכין לגלות אור ההשגחה גם למטה מעשרה טפחים, להורות שבכל מקומות ממשלתו ואפלו בכל מקומות הנמוכים הרחוקים ממנו יתברך כלם מתנהגים בהשגחתו יתברך לבדו, כי הוא יתברך מחיה את כלם. וזה עקר כלליות אחר הבריאה בקדם הבריאה כשמקומות הרחוקים נכללים באחד על - ידי שידועין שגם שם מאיר השגחתו יתברך תמיד, כי עקר האדם נברא רק בשביל זה כדי לכלל כל המקומות הרחוקים באחדותו יתברך על - ידי שיזכה לבחור בטוב כנ"ל, כי עקר הבריאה היתה כדי שאחר - כך יחזר ויכלל הכל באחד על - ידי האדם הבעל בחירה שעל - ידי זה יתגלה אל הונו יתברך כנ"ל. כי אם לא היתה הבריאה יוצאת מכח אל הפועל, לא היו יודעין מאל הונו יתברך כנ"ל. ועקר התגלות אל הונו הוא על - ידי האדם הבעל בחירה דוקא כנ"ל ועל - כן כל מה שהמקום נמוך יותר ורחוק יותר מקדשנו יתברך ששם מתגבר היצר הרע ביותר והבחינה חזקה ביותר כשזוכה לשבר הקלפה שם ולהטות הבחינה לטוב, זהו עקר שלמות הבריאה, בחינת כלליות אחר הבריאה בקדם הבריאה, כי במקום שהבריאה סמוכה עדין לשרשה אין מעלתו גדולה כל כך כשזוכה לכלל שם באחד מחמת שסמוך אל האחד עדין. רק העקר הוא במקום הרחוק ביותר להתגבר שם לכלל באחד, והעקר על - ידי שמאמינים שגם שם מאיר השגחתו שעל - ידי זה נכללין באחד כנ"ל. וזהו בחינת מרחוק ה' נראה לי, 'מרחוק דיקא. וזהו "נראה לי", 'נראה לי' דיקא, כי עקר על - ידי הראיה שהיא בחינת אור ההשגחה, שעל - ידי זה נכלל גם הרחוק באחדותו יתברך, שזהו עקר תכלית הבריאה כנ"ל. כי זה עקר שעשועיו יתברך כשמקומות הרחוקים ביותר שבים אליו ונכללין באחדותו יתברך כידוע. וזהו בחינת הקלפה שקודמת לפרי תמיד כי אם לא היתה קלפה קדם לא היתה הבריאה רחוקה כלל מקדם הבריאה ולא היתה בחירה כלל והיה הכל אחד כבתחלה, והיה מתבטל העולם לגמרי כנ"ל ועל - כן בהכרח שיהיה הקלפה קדם לפרי שעל - ידי זה אחר הבריאה רחוקה מקדם הבריאה. וכשזוכין לשבר הקלפה אז חזר ונכלל אחר הבריאה באחד, שזהו עקר תכלית הבריאה כנ"ל. וזהו עקר מעלת הבעל תשובה שגדולה

מצדיק גמור, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמ'ד. כי הצדיק גמור מעקרו לא נפל עדין לבחינת אחר הבריאה לגמרי, כי באמת הכל אחד על - ידי ידיעת ההשגחה פנ"ל ועקר המעלה הוא פשיזעין מהשגחתו יתברך במקום שאפשר לטעות, חס ושלום, ועל - פן הצדיק גמור של א חטא מעולם לפי בחינתו וקדשותו, אין חלוק בין קדם הבריאה לאחר הבריאה ועל - פן אין מעלתו גדולה כל כך במה שכולל אחר הבריאה בקדם הבריאה, מאחר שאצלו אין שיך אחר הבריאה כלל, כי הוא דבוק בה' יתברך תמיד, אבל זה שבא כבר לידי חטא, חס ושלום, ונפרד מה' יתברך, שזהו עקר בחינת אחר הבריאה, כי על - ידי חטאו נפרדה הבריאה משרשה שזהו עקר בחינת אחר הבריאה וכשזכה אחר - כך לשוב בתשובה שלמה לה' יתברך ואז חוזר ומשיב ומעלה הכל לה' יתברך ועל - פן מעלתו גדולה ביותר, כי הוא זכה ביותר לכל'ל אחר הבריאה ממש בקדם הבריאה, מאחר שאצלו לפי בחינתו כבר נתרחקה הבריאה משרשה על - ידי חטאיו ועכשו זכה לשוב שהוא מחזיר אחר הבריאה ממש לשרשה לכל'ל באחד, שזהו עקר השלמות פנ"ל.

(יא) אך עקר התשובה זוכין רק על - ידי אמת, כי מאחר שכבר נתרחק על - ידי עוונותיו מה' יתברך בודאי קשה לו לשוב, ובפרט אם, חס ושלום, הרבה לפשע. אך עקר תקונו אם רוצה לחוס על עצמו למלט נפשו מני שחת הוא רק על - ידי האמת שישתכל רק על האמת לאמתו ויבחר רק באמת ולא יטעה את עצמו, חס ושלום, ועל - ידי האמת יזכה לידע שגם שם במקומו מאירה השגחתו יתברך, כמו שכתוב, "בכל מקום עיני ה' צופות רעים וטובים". ועל - ידי אמונת ההשגחה יכולין לשוב לה' יתברך מכל מקום שהוא ולכל'ל הכל באחד מאחר שיודעין שה' יתברך נמצא גם שם במקומו, על - פן בודאי יכול לשוב אליו יתברך בקל וכשזוכין לתשובה על - ידי האמת פנ"ל על - ידי זה נכלל אחר הבריאה ממש באחד פנ"ל, שזהו עקר התכלית פנ"ל.

(יב) וזה בחינת גר חנכה סמוך לפתח הבית, כי הבית הוא רשות היחיד, שהוא בחינת רשות יחידו של עולם, כמו שכתוב בז'הר הקדוש, ששם מתגלה ביותר אחדותו יתברך, כי התורה מתחלת בבית מבראשית שהוא ראש בית ועל - ידי התורה נכללין באחדותו יתברך פנ"ל, אבל בחוץ הוא רשות הרבים ושם אחיזת החיצונים ועל - פן בחוץ הוא בבחינת אחר הבריאה כנגד הבית שהוא כנגדו בבחינת קדם הבריאה, מאחר ששם הוא בחינת רשות היחיד פנ"ל, אבל עקר השלמות לכל'ל אחר הבריאה בקדם הבריאה שיהיה נכלל גם כל המקומות שמבחוץ לתוך הקדשה בפנים ועל - פן הזהירה תורה לזכור את ה' יתברך והתורה תמיד הן בביתו הן חוץ לביתו בדרך כמו שכתוב, "ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך וכו'". כי צריכין לכל'ל יחד הדרך שהוא במקומות שמבחוץ, לכללו בבית שהוא בחינת כלליות אחר הבריאה באחד, שזהו עקר התכלית פנ"ל. וזהו בחינת כלליות השליח בהמשלח, בחינת שלוחו של אדם כמותו, כי השליח הוא בחינת דרך, שזהו לשון שליחות שנשלח בדרך, אבל מאחר שכלליות התורה הוא לכל'ל הדרך בתוך בחינת הבית פנ"ל שהוא בחינת כלליות אחר הבריאה באחד פנ"ל על - פן שלוחו כמותו פנ"ל. ועל - פן הזהירה התורה "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך" בפרשה של קריאת שמע, שהוא שמע ישראל ה' אל קינו ה' אחד וכו' ודברת בם בשבתך בביתך וכו', הינו פנ"ל, כי עקר כלליות באחד הוא על - ידי שנכלל הדרך בבית שיודעין שכל הדרכים שחוץ לבית וכל מקומות החיצונים כלם כלולים בפנים, כי כלם נמשכין מהאחד יתברך והוא מחיה את כלם, שעל - ידי זה נכלל אחר הבריאה באחד כמו שהיה קדם הבריאה פנ"ל. וזהו "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשבתך ובקומוך". כי אור יום הוא בחינת אור ההשגחה, שעל - ידי זה גם אחר הבריאה פלו אחד פנ"ל, אבל בלילה נחשך האור, שזהו בחינת הסתרת ידיעת ההשגחה, שזהו בחינת אחר הבריאה ששם יש בחירה. וצריכין להתחזק באמונה שלמה בבחינת ואמונתך בלילות (תהלים צב) להאמין באמת שגם בלילה בבחינת אחר הבריאה גם שם מאירה השגחתו יתברך תמיד, כי גם ח' שך לא יחשיך ממנו וליילה כיום יאיר (שם קל"ט) וזהו בחינת לכל'ל מדת יום בלילה ומדת לילה

ביום בברכת קריאת שמע לידע ולהודיע שהכל אחד אחר הבריאה וקדם הבריאה שהם בחינת יום ולילה בית ודרך בחינת בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך, כי הכל אחד, כי ה' אל קינו ה' אחד וכנ"ל.

(ג) ועל - כן נר חנכה, שהוא בחינת אור ההשגחה שאנו מגלין גם למטה מעשרה טפחים, שהוא בחינת מקומות הרחוקים כנ"ל, ועל - כן מניחין נר חנכה על פתח הבית מבחוץ להאיר ההשגחה גם בחוץ בבחינת דרך, שזהו בחינת כלליות אחר הבריאה באחד כי כלו אחד כנ"ל.

(ד) ועל - כן מדליקין נר חנכה בתחלת הלילה כדי לכל'ל לילה ביום כנ"ל. וזהו שזמן ההדלקה הוא משעת יציאת הכוכבים עד שתכלה רגל מן השוק, יציאת הכוכבים הוא בחינת אור ההשגחה, כי ישראל נמשלו לכוכבים, כמו שכתוב, "והנכם היום ככוכבי השמים לר'ב". וישראל הם בחינת השגחה כנ"ל, כי ההשגחה הוא בחינת אור, בחינת אור העינים. והטבע הוא בחינת ח'שך, בחינת חשכת עינים שאין יודעין מהשגחתו יתברך ואחזתו הוא מבחינת פגימת הלבנה, שהוא בחינת ח'שך, בחינת ותכהין עיניו מראת, בחינת ועיני לאה רכות. וצריך כל אחד לראות למלא את פגימת הלבנה שיהיה אור הלבנה כאור החמה, הינו שיהיה נכלל מדת לילה ביום, אחר הבריאה בקדם הבריאה על - ידי שמאמינים שגם הטבע היא השגחה, כי הכל אחד וכנ"ל. והכוכבים הם בחינת תקון פגימת הלבנה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שאמר הקדוש - ברוך - הוא להלבנה שתתמעט ונתן לה הכוכבים להפיס דעתה. הינו כי הכוכבים הם בחינת ישראל שנמשלו לכוכבים, שהם ממשיכין אור ההשגחה גם בלילה בעת פגימת הלבנה, שזהו בחינת אור הכוכבים שעל - ידי אמונת אור ההשגחה גם בלילה, שהוא בחינת ח'שך, בחינת טבע שיודעין שהכל רק בהשגחתו יתברך לבד, על - ידי זה נכלל לילה ביום, לבנה בחמה, טבע בהשגחה, אחר הבריאה בקדם הבריאה כנ"ל. ועל - כן מדליקין נר חנכה, שהוא בחינת אור ההשגחה, מעת יציאת הכוכבים, שהם בחינת אור ההשגחה כנ"ל עד שתכלה רגל מן השוק, רגל הוא בחינת השקר, כמו שכתוב (תהלים טו), "ול'א רגל על לש'נו". ואחזת השקר הוא בשוק, במקומות החיצונים, ואנו צריכין עכשו לבטל השקר מן השוק ולהמשיך אור האמת גם בחוץ לידע האמת שהכל בהשגחתו לבד שעל - ידי זה נכלל גם השוק בפנים כנ"ל והכל על - ידי האמת, כמב'אר בהתורה הנ"ל, שעקר כלליות אחר הבריאה בקדם הבריאה הוא על - ידי האמת וכנ"ל.

ועל - כן כל הכונות של חנכה הוא להמשיך אור האמת, כמב'אר בכונת האר"י מענין השמונה פעמים אמת של אמת ויציב המאירין בשמונת ימי חנכה, כי עקר המשכת אור ההשגחה, שהוא בחינת נר חנכה, הוא על - ידי אמת כנ"ל.

(טו) וזה בחינת (במדבר יג) שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען. פרוש, שבאו ישראל לפני מ'שה ואמרו, נשלחה אנשים לפנינו, כמו שפרש רש"י שם. ועל - ידי שרצו לשל'ח שלוחים לתור את הארץ על - ידי זה פגמו בארץ - ישראל, כי עקר הפגם היה על - ידי השלוחים שהם המרגלים, כי השליח הוא בחינת טבע שהיא בחינת מלאך וכנ"ל, כי ארץ - ישראל למעלה מהטבע לגמרי, כי שם השגחתו יתברך תמיד, כמו שכתוב, "תמיד עיני ה' אל'קיר בה וכו'". וכשרצו לשל'ח מרגלים פגמו בהשגחה ורצו להתנהג בדרך הטבע לשל'ח מרגלים לראות אם יוכלו לכב'ש על - פי דרך הטבע ול'א האמינו שעל - ידי השגחתו יתברך שנמשכת ביותר בארץ - ישראל יוכלו לעלות אפלו לשמים. ומחמת שפגמו בהשגחה על - כן היה עקר הפגם על - ידי השלוחים דיקא, שהם המרגלים, כי השליח הוא בבחינת מט"ט, בחינת הטבע כנ"ל וצריכין להיות ציר נאמן לשולחיו להחזיר השליחות למרא קמא שיהיה נכלל השליח בהמשלח, שזהו בחינת כלליות הטבע בהשגחה אחר הבריאה בקדם הבריאה, שזהו עקר התכלית כנ"ל. והמרגלים פגמו בהשליחות ולא היו צירים נאמנים לשולחם והוציאו דבת הארץ רעה ואמרו שקר על ארץ - ישראל ושקר הוא עקר פגם ההשגחה, כי ד'בר שקרים ל'א יכון לנגד עיניו, כמו שמב'אר שם בהתורה הנ"ל. ועל - כן גרמו בכיה ודמעות, כמו שכתוב, "ויבכו העם בלילה ההוא". כי השקר, שהוא פגם עיני ההשגחה, גורם דמעות, שהם קלקול העינים, כמב'אר שם בהתורה הנ"ל על עין שם. ועל -

כן גרמו חרבן בית - המקדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אתם בכיתם בכיה של חנם, אני אקבע לכם בכיה לדורות וכו'. כי הבית - המקדש הוא בחינת עינים, כמו שכתוב, "והיו עיני ולבי שם". כי שם עקר ההשגחה שעל - ידי זה נכלל אחר הבריאה באחד שזהו בחינת נקדת האבן שתיה שממנו השתת העולם, שדרך שם עולין ונכללין באחד. ועל - כן בבית - המקדש היו מתכפרין כל העוונות, כי עקר פגם כל העוונות הוא שנפרדין מאחדותו יתברך, חס ושלום, ואז צריך צדיק גדול ביותר שיוכל להמשיך גם עליו אור האמת שהוא בחינת השגחה ועל - ידי זה יזכה גם הוא לשוב אליו יתברך, כי עקר התשובה על - ידי האמת כנ"ל. ועל - כן מי שחטא היה צריך לבוא לבית - המקדש לפני הכהן שהוא בחינת הצדיק האמת שהיה מכפר עליו על - ידי הקרבנות שבבית - המקדש, כי מגדל אור ההשגחה שהיה בבית - המקדש כנ"ל ועל - כן היו שם עשרה נסים, כי הנסים הם התגלות השגחתו יתברך. ומגדל התגלות ההשגחה שהיה בבית - המקדש על - ידי זה היה ממשיך הכהן אור ההשגחה גם על הרחוק שהוא החוטא עד שגם החוטא, שהוא בבחינת אחר הבריאה ממש כנ"ל, נכלל גם הוא באחד וחזר לשרשו ונתתקן חטאו על - ידי זה, כי עקר התקון על - ידי ההשגחה שהוא בחינת אמת, שעל - ידי זה חוזר ונכלל הבריאה באחד וכנ"ל.

טז) וזהו אתם בכיתם בכיה של חנם אני אקבע לכם בכיה לדורות. 'בכיה' דיקא שהוא נמשך על - ידי השקר, שהוא מקלקל ראות העינים כנ"ל ועל - כן צריכין לבכות על חרבן בית - המקדש. וכן מי שרוצה לשוב באמת צריך לבכות על חטאיו לפני ה' יתברך ולבקש מלפניו שיזכהו להתקרב אליו יתברך באמת, כמו שכתוב (ירמיה לא), "בבכי יבאו ובתחנונים אובילים וכו'". כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, כי שרש הבכיה נתהוה תכף אחר הבריאה שאז נתהוה תכף אחיזת השקר שמשם נמשך הבכיה כנ"ל, שזהו בחינת אל ת אמרו מים מים, שהם בחינת דמעות, שהוא אזהרה על שקר כמו שמסים שם שנאמר, "דבר שקרים לא יכון לנגד עיני וכו'". עין שם בהתורה הנ"ל. וזהו סוד בכית המים התחתונים שהיו המים התחתונים בוכין אגן בעינין למהו קדם מלכא, כמבאר בז' הר ומדרשים. כי באמת הבכיה הוא קלקול הראות כנ"ל, שזהו בחינת פגם ההשגחה כנ"ל, אבל באמת זהו העקר לכל ל אחר הבריאה ממש בקדם הבריאה, ועקר בחינת אחר הבריאה הוא במקום שנסתר השגחתו ששם עקר הבחירה, ששם דיקא צריכין להתגבר ולידע שגם במקום הסתרת השגחתו גם שם מתנהג באמת לאמתו בהשגחתו יתברך לבד ואז מעלה אחר הבריאה ממש בקדם הבריאה שיהיה כלו אחד. כי במקום התגלות השגחתו יתברך שם הוא בחינת כלו אחד כמו שהיה קדם הבריאה, על - כן אין נחשב שם למעלה כלל מה שנכלל באחד, מאחר שאין שם מניעה והסתרה. ועקר עבודת האדם לכל ל אחר הבריאה ממש בקדם הבריאה, דהינו לכל ל הטבע הסתרת ההשגחה ששם אחיזת השקר שהוא בחינת דמעות, לכל ל הכל באחד כנ"ל, כי באמת השקר בעצמו מקבל חיות מה' יתברך בשביל שיהיה בחירה, כי הוא יתברך מחיה את כלם. וזהו בחינת דמעות, שהם קלקול הראות, פגם ההשגחה, ובאמת אליו הדמעות הם כח הראות בעצמו, כי בהדמעות מלבש כח הראות, כי משם נמשכו הדמעות. וכמו שמבאר במאמר הנ"ל דברי רבותינו זכרונם לברכה, ושבו העבים אחר הגשם, זה הראות שהולך אחר הבכי. נמצא, שהראות מלבש בהבכי וכמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה (סימן רנ) ענין זה על מאמר רבותינו זכרונם לברכה ומוריד שני דמעות לים הגדול, עין שם, ועל - כן הדמעות נתהוה תכף אחר הבריאה, שזהו סוד בכית המים התחתונים, כי מתחלה היה העולם מים במים ואחר - כך הבדיל ה' יתברך ביניהם ואין בין מים התחתונים למים עליונים אלא כל שהוא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, והבדלת מים התחתונים ממים העליונים, זה בחינת אחר הבריאה שנבדל מקדם הבריאה, כי כל הדברים שהם קרובים יותר לשרשם, הם כלולים יותר באחד והם בבחינת כלו אחד, בחינת קדם הבריאה, להדברים שהם למטה ממנו. ועל - כן מים העליונים ומים התחתונים הם בבחינת קדם הבריאה ואחר הבריאה ותכף שהיה הבדלה ביניהם נתהוה דמעות שהוא הבכיה של המים התחתונים כנ"ל. כי תכף שנבדל אחר הבריאה מקדם הבריאה נתהוה תכף אחיזת השקר וכו' כנ"ל שמשם הדמעות שהם קלקול הראות, פגם ההשגחה כנ"ל. אבל באמת גם שם מלבש ההשגחה כנ"ל וזהו בחינת הדמעות בעצמן שהם חלקי



הראות וההשגחה, רק שנפרדו משרשם, שעל - ידי זה נתהוה אחיזת השקר כנ"ל, שזהו בחינת סוד מה שכתוב בז'הר הקדוש שהעכו"ם יונקים משארית ההשגחה מאחורי כתפא, כמובא בהתורה הנ"ל, הינו שעקר יניקתם מבחינת דמעות שהם בחינת חלקי הראות וההשגחה שנפסקו משרשם, שזהו בחינת שארית ההשגחה וכנ"ל. וכמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בהתורה להמשיך השגחה שלמה וכו' (סימן יג), שישראל נמשך עליהם השגחתו בשלמות, הינו שמגיע אור ההשגחה על ישראל ומגיע עליהם ממש בבחינת הפאת האור שנוגע אור ההשגחה בנו ממש עד שאנו חוזרין ונצטרין בעינינו וכו'. אבל על העכו"ם נתפזר ונפרד האור קדם שמגיע אליהם ועל - כן אינם חוזרין ונצטרין בעינינו וכו', עין שם.

נמצא, שיניקת העכו"ם מהפסקת ההשגחה משרשה שזהו בחינת הדמעות שהם חלקי הראות שנפסקו מן העינים ומשם אחיזת השקר. כי עקר אחיזת השקר הוא מבחינה זו מחמת הפסקת ההשגחה, הינו מה שה' יתברך מסתיר לפעמים השגחתו עד שנפסק מהדעת לראות בעיני שכלו השגחתו בשלמות ושם עקר הבחירה. ומי שהוא בר דעת ומסתכל על האמת יודע שהכל מה' יתברך ואפלו העכו"ם ומקומות החיצונים ששם נפסק ונסתר ההשגחה גם שם מתנהג רק בהשגחתו המסתרת שם שהם בחינת הדמעות, שנסתרו שם עיני השגחתו שמשם יניקתם כנ"ל. וזהו בחינת 'במסתרים תבכה נפשי מפני גוה' - מפני גאותן של ישראל שנתנה לעכו"ם (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה חגיגה דף ה' עמוד ב). כי גאותן וגדלתן של ישראל שנתנה לעכו"ם בעוונותינו הרבים הוא מבחינת הסתרת ההשגחה שהוא בחינת דמעות כנ"ל שאלו הדמעות הם באמת חלקי ההשגחה שנסתרו בין הטבע והעכו"ם. וזהו "במסתרים תבכה נפשי". 'במסתרים דיקא כנ"ל, כי משם יניקת העכו"ם כנ"ל. וזה בחינת דמעות של עשו הרשע שמשם עקר אריכת הגלות, כי יניקתם רק מבחינת דמעות שהוא בחינת הסתרת ההשגחה כנ"ל. אבל אנו בני ישראל מאמינים שגם בת קוף הגלות וממשלת העכו"ם גם שם נסתר השגחתו יתברך, כי הדמעות בעצמן שמשם יניקתם, אלו הדמעות בעצמן הם בחינת חלקי ההשגחה הנסתר שם כנ"ל ועל - ידי זה שאנו מאמינים שגם הסתרת ההשגחה היא השגחתו יתברך, על - ידי זה אנו כוללין אחר הבריאה בקדם הבריאה, שזהו עקר התכלית כנ"ל.

ועל - כן צריכין לבכות דיקא על חרבן בית - המקדש וכן על חטאיו, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, כי בכינת ישראל הוא בחינת בכינת המים התחתונים שבוכין אגן בעיני למהו קדם מלפא, שזהו עקר בכינת ישראל שבוכין על חטאם ועוונותיהם שגרמו חרבן בית - המקדש או ענוב בנינו ואנו רחוקים מאבינו שבשמים ומארצו יצאנו ועל - כן אנו בוכים כבן לפני אביו, כי אגן בעיני למהו קדם מלפא ולהתקרב אליו באמת. ובבכיה זו מעלה כל הדמעות, שהם בבחינת אחר הבריאה, בחינת הסתרת ההשגחה, מעלה הכל לשרשו לבחינת ההשגחה, שהוא בחינת כלו אחד, שמשם שרש הדמעות, מאחר שבוכה להתקרב אליו יתברך ולכל'ל בו. נמצא, שנקללין הדמעות באחד, שזהו עקר בחינת כלליות אחר הבריאה באחד וכנ"ל והבן היטב. ועל - כן על - ידי דמעות אלו של ישראל מבטלין כ"ח הדמעות של עשו, שהיא בחינת השקר, שהוא בחינת דמעות כנ"ל. ואז יפסק ממשלתם שכל כ"חם הוא רק מהסתרת ההשגחה, מבחינת דמעות כנ"ל, אבל כשהדמעות, בחינת הסתרת ההשגחה, נכלל בשרשו, בהשגחה, נתבטלין העכו"ם לגמרי ועולין ישראל ונגאלין ונוטלין כל הגדלה. כי ישראל הם בבחינת ההשגחה כנ"ל, כי הם כלולים באחדותו יתברך, כי קדשא בריך הוא ואורייתא וישראל כלו חד וכנ"ל ועל - כן גם ה' יתברך בוכה על חרבן בית - המקדש, כמו שכתוב, "במסתרים תבכה נפשי וכו'". כנ"ל כדי להמתיק הבכיה ולהעלות הדמעות לשרשן כנ"ל. וזהו בחינת וממשיך שני דמעות לים הגדול שפרש שם רבנו זכרוננו לברכה (סימן רנ) שהוא בחינת שממשיך חלקי השגחתו להשיג על העכו"ם שמצרים לנו לשברם ולבטלם, עין שם. כי על - ידי התגברות הגלות שנמשך על - ידי דמעות כנ"ל על - כן צריך להכניעם ולשברם על - ידי דמעות דיקא, כי זהו בחינת המתקת הדין בשרשו, כי על - ידי בחינת דמעות שלו יתברך נתבטלין ונמתקין כל הדמעות ועולין לשרשן ונקללין בהשגחה ונמשך ונתגלה השגחה שלמה על - ידי הדמעות דקדשה דיקא. ועל - כן מעלת הבכיה

בְּקִדְשָׁהּ, גְּדוּלָהּ מֵאֵד, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "בְּבִכֵי יב' או". וְכַמוֹבָא בְּכָל הַסְפָּרִים. כִּי כְּשׁוֹכִין לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבַּרַךְ שֶׁהוּא לְכָל לְבָאֲחֻדוֹתָיו יִתְבַּרַךְ אֲזִי נַעֲשֶׂה תִקּוּן גְּדוּל על - יְדֵי הַדְּמָעוֹת דִּיקָא, כִּי על - יְדֵי זֶה נִכְלָל אַחַר הַבְּרִיאָה בְּאֲחַד כַּנְ"ל וּבְזֶה מִתְקַן חֲטָאֵיו שֶׁעַל יָדָם גָּרַם פְּרוּד, חַס וְשְׁלוֹם, בֵּין ה' יִתְבַּרַךְ וּבֵין כְּלָלִיּוֹת הַבְּרִיאָה, שְׂזֵה עֵקֶר פָּגָם כָּל הַחֲטָאִים כַּנְ"ל. וְעַל - יְדֵי הַדְּמָעוֹת חוֹזֵר וְנִכְלָל אַחַר הַבְּרִיאָה בְּאֲחַד, שְׂזֵה עֵקֶר הַתִּקּוּן שֶׁל כָּל הַחֲטָאִים וְכַנְ"ל.

יח) וְזֶה בְּחִינַת וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת, שֶׁהִיְתָה בּוֹכָה שֶׁלֹּא תִפֹּל בְּחִלְקוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָּהּ, 'בּוֹכָה' דִּיקָא, כִּי מִחֲמַת שֶׁעֵקֶר יְנִיקָתוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ הוּא מִבְּחִינַת הַשֶּׁקֶר, שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּמָעוֹת כַּנְ"ל, על - כֵּן הִיְתָה בּוֹכָה דִּיקָא שֶׁלֹּא תִפֹּל בְּחִלְקוֹ רַק תִּזְכָּה לְהִכְלִל בִּיעֵקֶב בְּשִׂמְדָתוֹ אִמֶת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "תִּתֵּן אִמֶת לִיעֵקֶב ב". וְעַל - יְדֵי דְמָעוֹת אֵלוֹ נִכְלָלוּ הַדְּמָעוֹת בְּאִמֶת וְנִתְבַטְּלוּ כִּי הַדְּמָעוֹת שֶׁל עֵשׂוֹ, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁקֶר שְׁאֲחִיזָתוֹ אַחַר הַבְּרִיאָה. כִּי עֵשׂוֹ כָּל בְּכִיָּתוֹ עַל תְּאוּוֹת עוֹלָם הִזָּה שְׂרוּצָה לְקַבֵּל הַבְּרָכָה בְּעוֹלָם הִזָּה שִׁיְהִיָּה לוֹ כָּל תְּאוּוֹת לְבוֹ וְלֹא חִפֵּץ לְכָל לְבָה' יִתְבַּרַךְ כָּלֵל. וְאֵלוֹ הַדְּמָעוֹת הֵם בְּחִינַת הַשֶּׁקֶר שְׁאֲחִיזָתוֹ בְּעוֹלָם הִזָּה, בְּבְחִינַת אַחַר הַבְּרִיאָה וְכַנְ"ל. אֲבָל דְּמָעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת דְּמָעוֹת שֶׁל לֵאָה, הוּא רַק לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבַּרַךְ שֶׁלֹּא לִפְלֹ, חַס וְשְׁלוֹם, בְּחִלְקוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, שֶׁהוּא הַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּעַצְמוֹ, כִּי כָּל אֲחַד מִיִּשְׂרָאֵל מִי שְׂרוּצָה לְחוּס עַל עַצְמוֹ בְּאִמֶת וְלְהִסְתַּפֵּל עַל תְּכִלְתּוֹ הַנִּצְחִי צָרִיךְ לְבַכּוֹת הַרְבֵּה מֵאֵד שֶׁלֹּא יִפֹּל, חַס וְשְׁלוֹם, בְּחִלְקוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ הַיֵּצֵר הָרַע, כִּי לֵאָה מְרַמֶּזֶת עַל כְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל שְׁצָרִיכִין לְבַכּוֹת מֵאֵד מֵאֵד כְּנַחַל שׁוֹטֵף שֶׁלֹּא לִפְלֹ בְּחִלְקוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרַע, חַס וְשְׁלוֹם, וְמִי שְׂרוּצָה שֶׁהַבַּעַל דָּבַר מִתְגַּבֵּר עָלָיו יוֹתֵר וְכַבֵּר נִתְפַּס הַרְבֵּה וְהוּא בְּסִכְנָה גְּדוּלָהּ בְּכָל עֵת הוּא צָרִיךְ לְבַכּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר כְּמוֹ לֵאָה אִמְנוּ שֶׁהִיְתָה בּוֹכָה כָּל כֶּךָ לִפְנֵי ה' יִתְבַּרַךְ שֶׁלֹּא לִפְלֹ בְּחִלְקוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ עַד שֶׁהָיוּ עֵינָיָה רַכּוֹת, וְזָכְתָה לְפַעֵל בְּקִשְׁתָּהּ עַל - יְדֵי בְּכִיָּתָהּ הַעֲצוּמָה מֵאֵד. כְּמוֹ כֵּן כָּל אֲחַד מִיִּשְׂרָאֵל אִם יִבְכֶּה בְּאִמֶת לִפְנֵי ה' יִתְבַּרַךְ כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים בְּלִי שְׁעוּר אֲזַ בּוֹדָאֵי יְעוּרֵר רַחֲמָיו יִתְבַּרַךְ וְיִנְצַל מִלִּפְלֹ בְּחִלְקוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ וְיִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרַךְ בְּאִמֶת וְלְכָל לְבוֹ יִתְבַּרַךְ עַל - יְדֵי הַדְּמָעוֹת דְּקִדְשָׁהּ דִּיקָא, כִּי עַל - יְדֵי זֶה נִכְלָל אַחַר הַבְּרִיאָה בְּאֲחַד כַּנְ"ל.

יט) וְזֶהוּ בְּחִינַת קִימַת חֲצוֹת שְׁצָרִיכִין לְקוּם בְּחֲצוֹת לַיְלָה וְלְבַכּוֹת עַל חֲרַבַּן בֵּית - הַמִּקְדָּשׁ, הֵינּוּ לְבַכּוֹת עַל חֲטָאֵיו וְעַל גְּשִׁמְיָתוֹ שֶׁמְעַכֵּב בְּנֵין בֵּית - הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּחְשַׁב עַל - יְדֵי זֶה כְּאֵלוֹ הַחֲרִיבוּ, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָּהּ, כִּי הַהִשְׁגָּחָה הוּא בְּחִינַת אֹר הָעֵינַיִם כַּנְ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר יוֹם, בְּחִינַת חֹסֵד. וְהִסְתַּרְתָּ הַהִשְׁגָּחָה בְּחִינַת הַטֶּבַע, בְּחִינַת אַחַר הַבְּרִיאָה, שֶׁשֵּׁם אֲחִיזַת הַשֶּׁקֶר וְהַדְּמָעוֹת, הוּא בְּחִינַת חֲשֵׁךְ, בְּחִינַת לַיְלָה. וְיִשְׂרָאֵל מִחֲבָרִין וְכוֹלְלִין מִדַּת לַיְלָה בַּיּוֹם, כִּי כוֹלְלִין אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקִדְשׁ הַבְּרִיאָה כַּנְ"ל. וְעַל - כֵּן צָרִיכִין לְקוּם בְּחֲצוֹת לַיְלָה לְבַכּוֹת עַל חֲרַבַּן בֵּית - הַמִּקְדָּשׁ וְעַל - יְדֵי זֶה מְשַׁבְּרִין בְּחִינַת הַלַּיְלָה וְהַחֲשֵׁךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת אַחַר הַבְּרִיאָה שֶׁמְשֵׁם אֲחִיזַת הָעֵכוּ"ם וְאֵנוּ מְשַׁבְּרִין וּמְבַטְּלִין אֲחִיזַתָּם עַל - יְדֵי קִימַת חֲצוֹת לַיְלָה וְאֲזַ בּוֹכִין עַל חֲרַבַּן בֵּית - הַמִּקְדָּשׁ שֶׁעַל - יְדֵי זֶה עוֹסְקִים בְּבִגְדֵינוּ, כִּי כָּל הַמִּתְאַבֵּל עַל יְרוּשָׁלַיִם זוֹכֶה לְרִאוֹת בְּשִׂמְחָתָהּ וְכַנְ"ל, וְעַל - יְדֵי זֶה יִכְלָל לַיְלָה בַּיּוֹם, אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקִדְשׁ הַבְּרִיאָה כַּנְ"ל, כִּי עֵקֶר הַתְּגָלוֹת הַהִשְׁגָּחָה הוּא בְּבֵית - הַמִּקְדָּשׁ וְכַנְ"ל.

כ) וְזֶהוּ בְּחִינַת חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא חֲנֻכַת הַבֵּית - הַמִּקְדָּשׁ, שְׂאֲזַ מִמְּשִׁיכִין אֹר הַהִשְׁגָּחָה עַל - יְדֵי נִרוֹת חֲנֻכָּה, שְׂזֵהוּ עֵקֶר קִדְשַׁת הַבֵּית - הַמִּקְדָּשׁ, כִּי שֵׁם מְאִירָה הַשְּׁגָחָתוֹ כַּנְ"ל, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת נִרוֹת הַמְּנוֹרָה שְׁבִיבִית - הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת אֹר הַהִשְׁגָּחָה שֶׁעַל - יְדֵי זֶה נִכְלָל הַכֹּל בְּאֲחַד כַּנְ"ל. וְזֵהוּ בְּחִינַת 'אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יְאִירוּ שְׁבַעַת הַנִּרוֹת', כִּי כָּל הַשְּׁבַעַת הַנִּרוֹת צָרִיכִין לְכָל לְבָאֲחַד, כִּי עַל - יְדֵי הַהִשְׁגָּחָה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר הַנִּרוֹת שְׁבִיבִית - הַמִּקְדָּשׁ נִכְלָל הַכֹּל בְּאֲחַד וְכַנְ"ל.

וְכֵן כָּתַב רַבְּנוּ זְכוֹרָנוֹ לְבִרְכָּהּ בְּמֵאֵמֶר וְהִי מִקְּצָ (בְּלִקְוִיטִי תַנְיִנָא סִימֵן ז') שֶׁחֲנֻכָּה הוּא בְּחִינַת חֲנֻכַת הַבֵּית - הַמִּקְדָּשׁ, בְּחִינַת תִּקּוּן חֲטָא הַמְּרַגְלִים שְׁגָרְמוּ חֲרַבַּן בֵּית - הַמִּקְדָּשׁ, עֵין שֵׁם הָעֵינָן. \*וְעַל\* - כִּי הַנְ"ל מְבָרַךְ גַּם - כֵּן הֵיטֵב עֵינָן זֶה כַּנְ"ל.

וזו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בגמרא, שליחות מנלן, ולמדו מקרבן פסח ומתרומה, שנאמר, "ושחטו אותו כל קהל ישראל וכו'". וכן למדו מתרומה שהשליח צריך להיות בן ברית וכו', עין שם. כי ביציאת מצרים נתגלה השגחתו יתברך לכל באי עולם על - ידי האותות והמופתיים הנוראים אשר עשה ה' עמנו לעינינו. ועל - ידי התגלות ההשגחה נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה, שזהו בחינת השליחות, בחינת שלוחו של אדם כמותו. ועל - כן למדו מפסח, שהוא בחינת יציאת מצרים, למדו משם דין שליחות, כי דין השליחות נמשך מבחינה זו, מבחינת כלליות הבריאה באחד שנתגלה בפסח בעת יציאת מצרים כנ"ל. ועל - כן היה יציאת מצרים בחצות הלילה, כי אז נכלל לילה ביום, בחינת לילה ביום, כי איתא שאותה הלילה היתה מאירה מאד כמו ביום, כי נכלל לילה ביום וכו' וכנ"ל.

כב) ועל - כן מצות קדוש הח' דש הוא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל בעת יציאתן ממצרים ושם בפרשה זאת נזכר יציאת מצרים בחצות הלילה, כי הכל בחינה אחת, כי קדוש הח' דש הוא למל' את פגימת הלבנה בחינת והיה אור הלבנה כאור החמה, שזהו בחינת כלליות לילה ביום, כלליות אחר הבריאה בקדם הבריאה וכנ"ל, שזהו בחינת קימת חצות לילה לשבר הלילה לכללה ביום, שזהו בחינת יציאת מצרים וכנ"ל. וזהו בחינת תרומה שמשם למדו גם - כן דין שליחות, כי תרומה שהוא בחינת צדקה, היא בחינת עינים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענין תרומה, עין יפה אחד מארבעים וכו'. כי עקר הצדקה הוא האמונה שמאמינים בה' יתברך שהכל בהשגחתו ונותן לדל אין מחסור, כי בגלל הדבר הזה יברכו ה', וכמו שכתוב, "והאמן בה' ויחשבה לו צדקה". ועל - כן על - ידי התרומה - צדקה ממשיכין עיני השגחתו עלינו שעל - ידי זה נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה, שזהו בחינת שליחות, בחינת שלוחו של אדם כמותו. ודוקא כשהוא בן ברית, שהוא יכול לכל' כל הבריאה באחד וכנ"ל.

וזו שנוהגין להרבות בצדקה בחנכה כדי להמשיך אור ההשגחה על - ידי הצדקה, שזהו עקר בחינת נר חנכה כנ"ל.

כג) וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל המעלים עין מן הצדקה כאלו עובד עבודה זרה, 'מעלים עין' דיקא, כי עקר הצדקה הוא בחינת עינים להמשיך עיני השגחתו עלינו, כמו שכתוב במתנות עניים (דברים כו), "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל וכו'". כי עקר העניות נמשך מפגימת הלבנה, שהוא בחינת ח' שך, בחינת ותכהין עיניו מרא'ת, שהוא בחינת מעוט והסתרת ההשגחה. כי כל הפרנסה והעשירות הוא בחינת עינים, כמו שכתוב (ק' הלת ה'), "ומה כשרון לבעליו כי אם ראות עיניו". וכמו שכתוב (תהלים קמה), "עיני כ'ל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו וכו'". כי העשירות נמשך מבחינת שמ' אל, כמו שכתוב (משלי ג), "בשמ' אלה ע' שר וכבוד", ושמ' אל זהו בחינת אחר הבריאה, כמב' אר' בהתורה הנ"ל. וכל זמן שאין נכלל שמ' אל בימין, חס ושלום, דהינו שאין נכלל כלליות הבריאה, שהוא בחינת שמ' אל, בקדם הבריאה, שהוא בחינת פלא ימינא, אז בודאי אי אפשר לקבל שפע ופרנסה מאחר שרחוקין מהשר'ש אשר הוא מחיה את כלם. ואפלו מעט השפע שיורד בהעלם ובהסתרה גדולה על - ידי הסתרת השגחתו בתוך הטבע גם זה המעט מקבלים הר'ב העכו"ם והרשעים שיניקתם מבחינת אחר הבריאה אשר זה חלקם אשר בחרו בו. וישראל הכשרים, שהם בבחינת השגחה, פרנסתם מעוטה מאד. ועל - כן עקר המשכת השפע לישראל הוא כששמ' אל נכלל בימין, הינו כשאנו זוכין להתגבר באמונת ההשגחה שהכל מאתו יתברך לבד ואין שום דרך הטבע בעולם כלל ועל - ידי זה אנו זוכין להמשיך עיני השגחתו עלינו ואז נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה, שהוא בחינת כלליות שמ' אל בימין כנ"ל ואז הקדוש - ברוך - הוא ממשיך שפע וחיית להבריאה, שהוא בחינת פרנסה ועשירות. ועל - כן באמת קשין מזונותיו של אדם פקריעת ים - סוף (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה פסחים קיח), כי באמת קדם הבריאה הוא בחינת פלא ימינא וילית שמ' אל וילית ע' שר תמן, כמו שאיתא בז' הר' הקדוש, קדם הבריאה פלא אחד ואין שיך שם שפע וחיית ועשירות, כי כשאין בריאה אין שיך שפע וחיית ועל - כן עקר

העשירות בשם אל כנ"ל. כי שמ אל הוא בחינת אחר הבריאה ששם צריכין שפע וחיות, שהוא בחינת עשירות ופרנסה, אבל בבחינת אחר הבריאה לבד בודאי אין שם פרנסה וחיות, כי הע שר והכבוד מלפניו יתברך וכו' והוא מחיה את כלם ואם, חס ושלום יפסיק השפעת חיותו, אפלו רגע קלה, יחזר העולם לתהו ובהו ועל - כן עקר השפע הוא כשתכלל שמ אל בימין, אחר הבריאה בקדם הבריאה שאז ה' יתברך משפיע השפע מש'רש העליון, שהוא בחינת ימין, כי עקר ש'רש העליון של השפע הוא מימין, כמו שכתוב, "ניתן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו". וחסד הוא ימין, רק ששם בשרשו העליון בבחינת קדמ הבריאה שם השפע דק וזך ומצחצח עד שאין שיך לקרותו שם בשם שפע ועשירות, רק כשאחר הבריאה בחינת שמ אל מקבלת זה האור על - ידי ההשגחה שעל - ידי זה נכלל אחר הבריאה בקדמ הבריאה אז נצטירת השפע ונקראת בשם עשירות ועל - כן עקר העשירות משמ אל. וזהו שאיתא בז' הר הקדוש, שמים הם מימין ושמ אל, כמב' אר בפרשת תרומה, מיא אינו לימינא וכו', הינו כנ"ל. וזהו שאיתא בז' הר הקדוש, שפעם אחת לא היה מטר ובאו לרבי שמעון בר יוחאי ואמר שצריכין ליחד קדשא בריך הוא ושכינתה בבחינת אפין באפין, זהו בחינת כלליות אחר הבריאה בקדמ הבריאה, כי דע כלל זה שה' יתברך בעצמו, כביכול, נקרא קדשא בריך הוא והמשכת חיותו מה שמחיה את כל העולמות זהו בחינת שכינה ובאמת כלו חד, כי ה' אחד ושמו אחד, כי חיותו דבוק בו יתברך באחדות גמור, רק שה' יתברך נתן בחירה לאדם ונתן מקום לטעות כדי שיהיה בחירה עד שיש כופרים ואפיקורסים שאין מאמינים בהשגחתו ועל - כן הם עושין פרוד בין קדשא בריך הוא ושכינתה, הינו בין קדמ הבריאה ואחר הבריאה שהם כלליות כל העולמות אשר הוא יתברך מחיה את כלם על - ידי שכינת עזו כנ"ל. ובאמת אי אפשר להבין דבר זה איך ה' יתברך, שהוא מרום על כל מנהיג ומחיה את העולם הגשמי הזה רק העקר הוא האמונה לבד שאנו מאמינים שהוא יתברך משגיח בהשגחה פרטיית על כל דבר שבעולם ויושב וזן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כנים.

(כד) כי תוד כלליות הבריאה בקדמ הבריאה אי אפשר להשיג בדעת כי אם באמונה לבד. וזהו בחינת של' שה דברים שנתקשה בהם מ'שה שהם, מעשה מנורה וקדוש הח'דש ושקלים. וסימנם מ'ש"ה, כמו שכתוב בז' הר הקדוש, כי כל אלו הם בחינת כלליות הבריאה בקדמ הבריאה על - ידי בחירת האדם שמטה דעתו להאמין בהשגחתו ועל - כן גם מ'שה נתקשה בהם, כי אי אפשר להבינם בדעת אנושי כלל אם לא מי שהוא בבחינת מ'שה וגם הוא נתקשה בהם. כי מנורה היא בחינת אור ההשגחה, שזהו בחינת נרות המנורה, בחינת נר חנכה שעל - ידי זה נכללין באחד בבחינת אל מול פני המנורה יאירו וכו' שכל הנרות פונין לנר אחד, לכל'ל באחד על - ידי אור ההשגחה שהוא בחינת אור הנרות כנ"ל. וזה בחינת נרות חנכה חנ"ו כ"ה דאנון כ"ה אתון דיחודא, כמובא בז' הר הקדוש. כי על - ידי נר חנכה נמשך ההשגחה למטה, ועל - ידי זה נכללין באחד, שהוא כ"ה אתון דיחודא, שהוא שמע ישראל וכו'. וזה בחינת קדוש הח'דש, שהוא למל' את פגימת הלבנה שיהיה אור הלבנה כאור החמה, שזהו בחינת כלליות הבריאה בקדמ הבריאה כנ"ל. וזהו בחינת שקלים, שהם צדקה, שעל - ידי זה נכלל גם - כן הבריאה באחד כנ"ל. וזה בחינת מחצית השקל תרומה לה', כי אחר הבריאה נתנה תקף הבחירה והבחירה הוא בחינת מתקלא שכל אדם עומד על המשקל ובידו לבח'ר ולהכריע עצמו לכאן או לכאן. והוא בבחינת מחצית השקל תרומה לה', שצריך כל אחד לרחם על עצמו להרים המתקלא לה' יתברך להכריע עצמו אל הקדשה בבחינת מחצית השקל תרומה לה'.

(כה) ועל - כן קשין מזונותיו של אדם פקריעת ים - סוף דיקא. כי מ'שה רבנו המשיר ופרסם השגחתו בעולם על - ידי האותות והמופתים שעשה במצרים ועל ים - סוף ואז נתגלה חדוש העולם והשגחתו יתברך עד שנחשב כאלו נברא העולם אז. וזה בחינת קריעת ים - סוף שנבקעו המים שזהו בחינת תחלת הבריאה שנתגלה אז, כי בתחלת הבריאה הבדיל ה' יתברך בין מים למים, בין מים העליונים למים התחתונים, שהם בחינת קדמ הבריאה ואחר הבריאה כנ"ל ובאמת הכל אחד רק שאי אפשר להבין זאת כלל כנ"ל. וזה הראה מ'שה בקריעת

ים - סוף שנתבקעו המים והבדיל בין מים למים והפך מים ליבשה ואחר - כך נטה ידו והפך מיבשה לים ונטבעו המצרים. ובזה הראה שהכל אחד מים ויבשה, ימין ושמאל, קדם הבריאה ואחר הבריאה. 'והחיות רצוא ושוב' , שהחיות העליון נמשך בבחינת רצוא ושוב, שהוא בחינת השגחתו יתברך, שעל - ידי זה הכל אחד. ועל - כן קשין מזונותיו נקריעת ים - סוף, כי להמשיך מזונות צריכין להכלל אחר הבריאה באחד שיהיה אחר הבריאה כמו שהיה קדם הבריאה שיהיה אב וכן כחדא ואף - על - פי - כן תתקיים הבריאה ולא תתבטל במציאות שזאת הבחינה קשה מאוד להשיג וגם משה רבנו נתקשה בזה, שזהו סוד קריעת ים - סוף, כי משם נמשך מזונות, כי זהו בחינת כלליות שמאל בימין, שמשם המטר והפרנסה כנ"ל.

(כו) ועל - כן עקר גלות מצרים נתגלגל על - ידי השליחות ששלח יעקב את יוסף בנו, כמו שכתוב, "וישלחהו מעמק חברון". כי כל הדרכים בחזקת סכנה, מחמת שהדרכים הם בחינת שליחות כנ"ל, שהוא בחינת אחר הבריאה ששם אחיזת החיצונים שהם מזיקי עלמא, חס ושלום, ועל - כן הדרכים בחזקת סכנה ועל - כן ארע מכירת יוסף בעת שהיה בדרך בשליחות אביו. כי יוסף הוא בחינת הצדיק האמת, שהוא ציר נאמן לשולחיו, שכל עבודתו ומגמתו לכלל אחר הבריאה באחד, כי הצדיק מחבר וכולל התחתונים בעליונים למעלה למעלה בשרשו בבחינת כלו אחד והם פגמו בו ומכרוהו בכסף, שזהו בחינת פגם בני האדם שפוגמין בהצדיק שהוא בחינת עיני ההשגחה, בחינת עיני ה' אל צדיקים (תהלים לד), שזהו בחינת יוסף, שהוא בחינת עינים, כמו שכתוב, "בן פרת עלי עין". כי הצדיק ממשיך השגחה שלמה שעל - ידי זה כולל ומחבר אחר הבריאה באחד, והמון עם פוגמין בו בשביל הכסף, בשביל תאות ממון הנאחז בשם אל שנמשכין אחר הממון בעצמו, והממון הוא העבודה זרה שלהם ואינם מאמינים שכל הממון וכל ההשפעות הכל רק על - ידי הצדיק שהוא בחינת המשכת השגחתו עלינו שעל ידו כל ההשפעות שבעולם בבחינת יוסף הוא השליט כולו הוא המשביר לכל עם הארץ (בראשית מב). ועל - כן על - ידי זה נתגלגל הדבר וירדו למצרים, שהוא הפך ארץ - ישראל, שהיא מלאה גלולים ועבודה זרה ששם כופרים בהשגחתו יתברך, כמו שכתוב "אשר אמר פרעה לי יאורי ואני עשיתיני וכו'". אבל הם חשבו לרעה, "אל הים חשבה לטובה, כי למחיה שלחני אל הים לפניכם", 'שלחני' דיקא, כי יוסף היה ציר נאמן לשולחיו. ואף שהתגברה הסטרא אחרא על השליחות שלו ורצה לקלקלו, חס ושלום שישתקע במצרים שהוא פגם ההשגחה עד שלא יוכל, חס ושלום, להחזיר השליחות למריה קמא, לכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה. אבל יוסף היה צדיק גדול ועמד בנסיון ובכל מקום שהיה שם אפלו בתקף התגברות הקלפות היה מאמין באמונה שלמה בהשגחתו יתברך וכבש את יצרו מאימת הבורא המשגיח יתברך, כמו שכתוב, "ואיך אעשה הרעה הגדלה הזאת וחסאתי לאלהים". ובחר בטוב עד שזכה לכלל באחד, עד שהעלה וכלל אחר הבריאה ממש באחד, כי הכניע טמאת מצרים וזכה להחיות את ישראל כל ימי היותם שם ולהוציאם משם. כי הכל היה בזכות יוסף, כמו שכתוב, "ויקח משה את עצמות יוסף עמו", עד שזכו ישראל לצאת משם ברכוש גדול ולקבל את התורה שעל - ידי כל זה נתגלה השגחתו יתברך וכלל כל הבריאה באחד, שכל זה היה על - ידי שליחות יוסף שלא נכשל בשליחותו וזכה לכלל השליחות בהמשלח על - ידי בחירתו הטובה שעמד בנסיון ובחר בחיים שעל - ידי זה נכלל כל הבריאה באחד בשעת יציאת מצרים וקבלת התורה וכו' וכן"ל.

(כז) ועל - כן כשנמכר יוסף ונעלם מאביו נתעורר בכיה כמו שכתוב, "ויברך אותו אביו". כי על - ידי מכירתו גרמו פרוי, חס ושלום, בין אב ובן, בין יעקב ליוסף ששניהם כחדא חשיבי, כמובא. כי יוסף הוא בחינת עיני ההשגחה שעל - ידי זה הכל אחד, אבל הם גרמו פרוי, שעל - ידי זה נתעורר בכיה כנ"ל. ועל - כן כשחזרו ונתעודו יחד יוסף ואחיו כתיב, "ויתן את קלו בבכי". כי יוסף על - ידי בכיתו אז המתיק ותקן את בחינת הבכיה בשרשו בבחינת המתקת הדין בשרשו וכן"ל.

(כח) כי זה ידוע בספרים, ובפרט בספרי רבנו זכרוננו לברכה שעקר הנסיון והמשקל של האדם בעולם הזה הוא תאות נאוף שהאדם נשלח בעולם הזה בשביל נסיון ובחירה ועקר הנסיון אם יוכל לעמד בנסיון בתאוה

זאת וכל הערבובים והבלבולים והמחל'קת והשנאה והקנאה והקטגוריא שיש בעולם, הכל נמשך ונתגלגל על - ידי תאוה זאת שממש נמשכין כל המדות רעות וכל דעות האפיקורסים והכופרים והתועים שנעקרו מה' יתברך לגמרי, הכל נמשך על - ידי זאת התאוה ואפלו הקטגוריא שבין התלמידי חכמים ובין הצדיקים השלמים, ובפרט עקשו בדורות הללו שהס"מ (סמך מם) ערבב את את העולם מאד מאד בלי שעור וערך והכניס אפיקורסית גדול בעולם מה שלא היה כזאת מימות עולם. ואפלו בין בני ישראל הפשוטים הכשרים קצת ורוצים לילך בדרכי החסידים הכניס ערבוביא ובלבול גדול ומחל'קת עצום עד שאין אחד יודע היכן האמת כמפרסם כל זה. וכל אלו הצרות והמחל'קת ובלבול הדעת שאין יודעין היכן האמת הם הם חבלו של משיח אשר כל קדמונו רבותינו זכרונם לברכה היו מתיראים ומתפחדים מאד מזה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ייתי ולא אחמיניה וכו'. כי אין צרה גדולה מהצרות שיש עתה בדורותינו בעוונותינו הרבים שהאמת נעלם ונסתר מאד בעוונותינו הרבים. וכל זה נמשך רק מפגם תאות נאוף שנתפשט עקשו בעולם ביותר. ואפלו הרוצים להתנהג בדרכי החסידים אינם נקיים מתאוה זאת, וקצתם הם בעלי עברות ממש, רחמנא לצלן, ואינם מסתכלים על עצמם לפי על פניהם ארצה ולהשתטח לפניו יתברך ולבקש מלפניו יתברך בכל יום ויום להנצל ממה שצריכין להנצל כפי מה שיודע כל אחד ואחד את נגעי לבבו ומכאוביו ועושים מעשי זמרי ומבקשים שכר כפינחס, שרוצים להיות חסידים ולחקר חקירות בעבודת ה' יתברך ולהרהר ולדבר על צדיקים וכשרים אמתיים לומר זה נאה וזה אינו נאה. וכל זה נמשך מחמת רחוקם מאמת והכל על - ידי פגם הברית שהוא פגם הדעת פגם האמת. כי שמירת הברית נקרא כלו זרע אמת, ופגם הברית נאמר עליו, "ואתם ילדי פשע זרע שקר וכו'". כי נאוף הוא פגם העינים, כמו שכתוב, "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם". כי העין רואה והלב חומד וכו', וכמו שכתב רבנו זכרונם לברכה בהתורה בקרב עלי מרעים (בסימן לו), שעקר הנאוף תלוי בעינים וכו', עין שם. כי העינים הם נמשכין מעיני השגחתו יתברך ששם עקר הבחירה, כי עקר הבחירה שהוא הממצע בין קדם הבריאה לאחר הבריאה, כמבאר בהתורה אמר רבי עקיבא הנ"ל, הוא העינים, שהם עקר סוד הבחירה שיש כ"ח ביד האדם להסתכל בעיניו לכאן או לכאן הן בעיניו הגשמיים הן בעיניו שכלו, כי עינים על שם החכמה נאמר, כמו שכתוב, "ותפקחנה עיני שניהם וכו'". ועל - פן הזהיר של"מ'ה המלך עליו השלום, "עיניך לנ"כ יביטו ועפעפיך יישירו נגדך". כי עקר החבור והכלליות שבין אחדותו יתברך ובין הבריאה הוא על - ידי ההשגחה שהוא בחינת עינים כנ"ל ושם עקר הבחירה, כי הוא בחינת הממצע בין האחד והבריאה ששם הבחירה כנ"ל. הינו כי יש כ"ח באדם לבחור בטוב להסתכל בעיניו למעלה ולא למטה, בחינת 'והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכו', בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה, מתגברין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, דהינו שיעצים את עיניו ולא יסתכל על תאוות עולם הזה והבליו, והעקר שלא יטה עיניו אחר תאות נאוף רק יסתכל בעיניו לה' יתברך תמיד, כמו שכתוב, "עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא מרשת רגלי". וכמו שכתוב, "אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים". וכמו שכתוב, "הנה פעיני עבדים וכו' כן עינינו אל ה' אל קינו עד שיחננו". ובאתערותא דלתתא אתער לעלא כמו שהאדם מסתכל בעיניו תמיד לה' יתברך, כמו כן ה' יתברך משגיח בעיני השגחתו יתברך עלינו תמיד ועל - ידי ההשגחה נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה כנ"ל. וכן להפך, חס ושלום, שכשהוא מסתכל בעיניו למטה ונאוף ותאוות, על - ידי זה מסיר השגחתו מעליו ועל - ידי זה נופל לכפירות וטעות של הטבע, ועל - ידי זה נתרחק אחר הבריאה מאחד וכנ"ל.

(כט) נמצא, שעקר הבחירה הוא בעינים, ובזה תבין היטב לקשר המאמר הנ"ל סופו בר' אשו ואמצעיתו שכלו קשור ומחבר יחד היטב והבן מאד, כי מה שמבאר שם בסופו שעל - ידי עיני ההשגחה, אחר הבריאה נכלל בקדם הבריאה, אך דבר שקרים לא יכון נגד עיני ומסיר ההשגחה וכו', עין שם. זהו בעצמו סוד הבחירה שהוא הממצע בין האחד והבריאה, הינו כי העינים הם סוד הממצע בחינת הבחירה כשמטין אותם לטוב נכלל אחר הבריאה באחד על ידם וכנ"ל.

ועל - כן כל התורה כלה כלולה בעינים וכנ"ל. וזה שאיתא בכתבי האר"י - ז"ל שעקר השבירה היה באור העינים, כי עקר כ"ח הבחירה הוא על - ידי סוד השבירה כידוע, והבחירה הוא בעינים כנ"ל.

(ל) וזה שבקש דוד המלך עליו השלום, "גל עיני ואביטה נפלאות וכו'". כי באמת סוד הבחירה הוא נפלאות תמים דעים ואי אפשר להבין זאת בשכל בשום אופן כי אם באמונה לבד, כי הוא בחינת שלשה דברים הנ"ל שנתקשה בהם משה שהם סוד כלליות הבריאה באחד על - ידי עיני ההשגחה ששם סוד הבחירה כנ"ל. והכל תלוי בעינים בגשמיות שהם ראית והסתכלות עינים ממש, וברוחניות שהם עיני השכל שצריך להטות עיני שכלו אל האמת והאמונה להאמין בהשגחתו יתברך שעל - ידי זה נכלל אחר הבריאה באחד כנ"ל. וזה 'גל עיני' דיקא 'ואביטה נפלאות וכו'', שיזכה להבין נפלאות תמים דעים הנעלמים באור העינים ששם סוד הבחירה, שהוא בחינת נפלאות כנ"ל.

(לא) וזה שנסמך מכירת יוסף למעשה ער ואונן. כי ער ואונן השחיתו זרעם ופגמו בברית ועל - ידי זה פגמו בעינים כנ"ל, כמו שנאמר, "ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'". שזהו ממש בחינת פגם מכירת יוסף כנ"ל. כי יוסף הוא הצדיק בחינת עיני ההשגחה שהם פגמו בו, שפגמו בעיני ההשגחה וגרמו להעלים ההשגחה ולהסתירה בתוך העכו"ם והמצרים שהם בחינת הסתרת ההשגחה שזהו מכירת וירדת יוסף הצדיק למצרים וכו' וכנ"ל. אך בת ק"ח של יוסף נתהפך הדבר מרע לטוב, כי שבר טמאת המצרים ועמד בנסיון בתאות נאוף שהוא עקר הנסיון, עקר תקון העינים, וזכה להקרא "בן פורת עלי עין", ועל - ידי זה חזר ונכלל הבריאה באחד בשעת יציאת מצרים שהיה בזכות וכו' של יוסף כנ"ל.

(לב) כי תקון הברית, דהינו זוג דקדושה הוא בחינת יחוד שעל - ידי זה נכללין באחד שנכלל אחר הבריאה באחד, שהוא בחינת יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה שהם בחינת איש ואשה, כידוע שאם זכו שכינה שרויה ביניהם ונכללין באחד על - ידי זוגם בקדושה וכנ"ל בבחינת והיו לבשר אחד. ועל - כן עקר זוג דקדושה הוא בשבת שאז נכלל אחר הבריאה באחד, שזהו רצא דשבת וכו', כמו שכתוב שם, איהי שבת דאתאחדת ברצא דאחד וכו'. כי בשבת עולין כל העולמות לשרשן, הינו כנ"ל כלליות הבריאה באחד. וזהו בחינת נר של שבת שבתחלת כניסת שבת מדליקין נרות ועל - ידי זה מקבלין שבת. כי הנרות הם בחינת אור ההשגחה שממשיכין כנ"ל לעין נר חנכה. ועל - ידי אור ההשגחה נכלל אחר הבריאה באחד, שזהו עקר בחינת שבת כנ"ל. וזהו בחינת כוס של קדוש צריך שיתן בו עיניו להמשיך עיני ההשגחה לתוך הכוס של קדוש שהוא בחינת מלכות, בחינת השכינה, בחינת כלליות העולמות שמתנהגים על ידה להמשיך לשם עיני ההשגחה כדי לכלל הכל באחד על - ידי זה כנ"ל. ועל - כן עקר הזוג דקדושה בשבת, כי אז נכלל אחר הבריאה באחד שהוא בחינת יחוד וזוג דקדושה כנ"ל. כי שבת הוא בחינת אמת כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אפלו עם - הארץ ירא לשקר בשבת. ועל - ידי אמת נמשך ההשגחה, שעל - ידי זה נכלל הבריאה באחד כנ"ל.

(לג) אבל הפגם בברית, ובפרט חטא ער ואונן שהיו משחיתים זרעם בזה פגמו בעינים, בעינים דיקא, כי שכבת זרע הוא מאור עינים וכ"ח הגוף, כמו שמובא בשלחן ערוך. ומי שמוציא זרע לבטלה, חס ושלום, הוא מפריד אור העינים מן כלליות הבריאה, ואדרבא, הקלפות והסטרוא אחרא מקבלין הטפות שהם אור העינים, שהם מזיקי עלמא והם מזיקים את העולם, כי אלו הקלפות באים אחר - כן ומכניסים כפירות ובלבולים ועקמימיות בלב ורוצים להסתיר ולהעלים ולהרחיק ההשגחה מן העולם כמו שהוא הרחיק הטפה מאשה יראת ה', שהוא בחינת הרחיקת אור ההשגחה מכלליות הבריאה. ועל - כן נחשב כאלו החזיר העולם לתהו ובהו וכאלו הביא מבול לעולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועל - כן קשה לו מאד לשוב לה' יתברך, מחמת שנתרחק מהאמת מאד, כי על עוון זה נאמר (ישעיה נז), "ואתם ילדי פשע זרע שקר הנחמים באלים וכו'". ועקר תשובתו הוא במה שקלקל יתקן. כי עקר תשובתו הוא האמת, שצריך להשתדל לקרב עצמו לצדיקי אמת כדי לקבל מהם עצות אמתיות שהם בחינת זרע אמת ויטה דעתו תמיד להסתכל רק על האמת. ועל - ידי האמת

יִזְכֶּה לִידַע שְׁגָם שָׁם בְּעַצְמָהּ הַהִסְתַּרְתָּ וְהַהֶעֱלַמְתָּ וְהַהִתְרַחֵקוּת שֶׁהִרְחִיק הַשְּׁגָחְתוֹ יִתְבַּרַךְ מֵאֲתוֹ, גַּם שָׁם נִסְתַּרְתָּ הַשְּׁגָחְתוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבַּרַךְ מִחֵיה אֶת כָּלָם. רַק שֶׁהוּא אֵינוֹ זֹכֵה לְרֵאוֹת מִגְדֹּל הַהִסְתַּרְתָּ עַל - יְדֵי עוֹנוֹתָיו. וְהִפְלִל, שֶׁעָקֵר הוּא הָאֲמֵת, כִּי בּוֹדָאֵי אִם יִסְתַּכֵּל עַל הָאֲמֵת לְאֲמֵתוֹ, בּוֹדָאֵי יַחַת ר' לֵה' יִתְבַּרַךְ עַד שִׁישׁוּב בְּאֲמֵת, כִּי אָף - עַל - פִּי - כֵּן מֵה יִהְיֶה בְּסוֹפּוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף יִהְיֶה מִכְרַח לְהִתְתַּקֵּן עַל - יְדֵי עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים אֲלֵפִים שָׁנִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הֲלֹא טוֹב לוֹ שִׁישׁוּב מִיָּד, כִּי בְּאֲמֵת אֵין שׁוּם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, כִּמְבֹאֵר אֲרָא אֲצִלְנוּ כְּמָה פְּעָמִים. כִּי כָּל הַנְּפִילוֹת וְהַיְאוֹשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם הוּא רַק מִחֲמַת הַרְחוּק מְאֻמָּת שֶׁמְטַעֶה אֶת עַצְמוֹ לֹמַר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל עוֹד לְשׁוּב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "לֹא יֵאֱמִין שׁוּב מִנִּי חֹשֶׁךְ", שֶׁאֵינוֹ מְאֱמִין שֶׁאֲפָשֵׁר לוֹ עֲדִין לְשׁוּב מִנִּי חֹשֶׁךְ וְכֵן זֶה מִחֲמַת הַשֶּׁקֶר, כִּי הוּא מְבַקֵּשׁ לְעַצְמוֹ עֲלִילָה לְפִטְרָא עַצְמוֹ מִעֲבוֹדַת ה' יִתְבַּרַךְ כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק, "וַיְהִי הָעַם כְּמִתְאוֹנְנִים", מְבַקֵּשִׁים עֲלִילָה אֵיךְ לְפָרֹשׁ מִן הַמְּקוֹם, כִּי כָּל אָדָם בְּטַבְעוֹ יֵשׁ לוֹ רַע הַמוֹנְעוֹ מִעֲבוֹדַת ה' יִתְבַּרַךְ וְצָרִיךְ לְסַבֵּל צַעַר וְיָגִיעוֹת לְשִׁבְרָא זֶה הָרַע. וְעַל - כֵּן הוּא מְבַקֵּשׁ בְּכָל פְּעַם לְפָרֹשׁ עַצְמוֹ מִעֲבוֹדַת ה' יִתְבַּרַךְ מִחֲמַת הָרַע שֶׁבְטַבְעוֹ, אֲבָל אָף - עַל - פִּי - כֵּן אֵין לוֹ שׁוּם הַתְּנַצְלוֹת לְפָרֹשׁ מֵה' יִתְבַּרַךְ רַק עַל - יְדֵי שְׂרוּאָה שֶׁמִּתְחִיל כְּמָה פְּעָמִים לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבַּרַךְ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְעַמֵּד בְּשׁוּם נְסִיוֹן קָל אֲזִי מוֹצֵא לְעַצְמוֹ תְּרוּץ לֹמַר מֵה אֲעֻשֶׂה, בְּאֲמֵת הַיִּתִּי רוּצָה לְשׁוּב לֵה' יִתְבַּרַךְ, אֲבָל מֵה אֲעֻשֶׂה כִּי יִצְרִי מִתְגַּבֵּר עָלַי בְּכָל פְּעַם וְמֵה אוֹעִיל וְמֵה אוֹחִיל עוֹד כִּי כָּבֵד נִתְפַּסְתִּי בְּגִלוֹת גְּדוֹל עַד שֶׁאֵין אֲפָשֵׁר לְשׁוּב עוֹד, חַס וְשָׁלוֹם.

אֲבָל בְּאֲמֵת כָּל זֶה הוּא פְּתוּי הַיִּצָּה הָרַע וְהַסְתַּת הַבַּעַל דְּבַר מַעֲצָם הָרַע שֶׁבְטַבְעוֹ שְׂרוּצָה לְפִטְרָא עַצְמוֹ וְלְפָרֹשׁ מֵה' יִתְבַּרַךְ עַל - יְדֵי דְחִיָּה וְטַעוֹת זֶה. וּבְאֲמֵת הוּא מְטַעֶה אֶת עַצְמוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף מֵה יִהְיֶה בְּסוֹפּוֹ, כִּי ' אֵין חֹשֶׁךְ וְאֵין צִלְמוֹת לְהַסְתֵּר שָׁם כָּל פְּעִלֵי אֲוֵן. וּבּוֹדָאֵי יִהְיֶה מִכְרַח לְתַן דִּין וְחֲשׁבוֹן לְפָנַי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ - בְּרוּךְ - הוּא וְלֹא יִוָּתְרוּ לוֹ דְּבַר אֶחָד. וְאִם הָאָדָם רַק חֲכָם מַעֲט רָאוּי לוֹ לְבַלִּי לְהִנִּיחַ לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ, כִּי בְּאֲמֵת אֵין שׁוּם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל וְאֵיךְ שֶׁהוּא צָרִיךְ לוֹ לְחַתֵּר וּלְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ הַצֵּלָה וּמְנוּס מִעֲמֻקֵי הַשָּׁאוֹל תְּחִתִּיּוֹת וּמִתְחִתָּיו וְאִם הוּא רוּאָה שֶׁאָף - עַל - פִּי שֶׁהוּא חוֹתֵר יָמִים וְשָׁנִים לֵה' יִתְבַּרַךְ וְעֲדִין לֹא שָׁב מִטַּעוֹתָיו, אָף - עַל - פִּי - כֵּן יִהְיֶה עֲקוֹשׁן גְּדוֹל מֵאֵד וְיִתְאַחַז בְּעֲבוֹדַתוֹ יִתְבַּרַךְ בְּדֶרֶךְ עֲקוֹשְׁנוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁצָּרִיכִין לְהִיּוֹת עֲקוֹשׁן גְּדוֹל בְּעֲבוֹדַת ה' יִתְבַּרַךְ וְיִתְלַה עֵינָיו לְמָרוֹם תְּמִיד שִׁיזְכֶּה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרַךְ אוֹ לְהִנְצֵל מִעֲתָה מִמֵּה שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהִנְצֵל כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ. וְרָאוּי לְהָאָדָם הַבַּר דַּעַת שִׁיִּהְיֶה מְרַצָּה, שֶׁאֲפִלוֹ אִם לֹא יִפְעֵל בְּכָל עֲבוֹדַתוֹ וְטָרְחוֹ וְיָגִיעוֹ, רַק שֶׁעַל - יְדֵי זֶה יִנְצֵל פְּעַם אַחַת מֵאִיזָה עֲבָרָה גְּמוּרָה אוֹ הִרְהוּר אוֹ תַּאֲוָה כָּל יְמֵי חַיָּיו, דְּהֵינּוּ שֶׁעַל - יְדֵי עֲבוֹדַתוֹ וְתַפְלָתוֹ וְהַתְּבוֹדָדוֹתָיו וְכוּ' יִזְכֶּה שֶׁבְּסוֹף יְמָיו יִהְיֶה לוֹ נְחִסָּר וְנִפְתַּח עֲבָרָה אַחַת, הֵינּוּ שֶׁעַל - יְדֵי עֲבוֹדַתוֹ זָכָה שֶׁעָכְשׁוֹ יֵשׁ לוֹ עֲבָרָה אַחַת פְּחוּתָה מִחֲשָׁבוֹן עוֹנוֹתָיו מֵאֲשֶׁר הִיָּה לוֹ אִם לֹא הִיָּה חוֹתֵר וּמִתְפַּלֵּל לְהִנְצֵל מֵהֶם גַּם זֶה הִיָּה כְּדָאֵי לוֹ. כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא נִשְׁאָר לְאָדָם מְכַל עֲמָלוֹ וְיָגִיעוֹ מֵה שֶׁעָמַל וְטָרַח בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי אִם מֵה שֶׁזָּכָה לְפְעָמִים לְהִנְצֵל מִרַע וְעֲבָרוֹת וְלַחֲטוֹף לְפְעָמִים אִיזָה מְצוּת. וְאֵין אֲפָשֵׁר לְהֵאָרִיךְ בְּעֵינָן זֶה כִּי אֲלֵפִים וְרַבּוֹת יְרִיעוֹת לֹא יִסְפִּיקוּ לְבַאֵר עַד הֵיכָן הָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק תְּמִיד בְּהַשְׁתַּקְּקוּת לֵה' יִתְבַּרַךְ וְלֹא יִנִּיחַ אֶת הַרְצוֹן לְעוֹלָם, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ מִנִּיעוֹת וּבְלִבּוּלִים אַחֲרָיִם בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּלֵי שְׁעוֹר. וְהִפְלִל, שֶׁעָקֵר הוּא הָאֲמֵת, כִּי אֲמֵת הוּא אֶחָד וְיָמֵי שֶׁאֵינוֹ רוּצָה לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ וּמִסְתַּכֵּל עַל הָאֲמֵת שֶׁלֹּא יֵאָבֵד עוֹלָמוֹ הַנִּצְחִי, בּוֹדָאֵי יְשׁוּב אֵל ה' מְכַל מְקוֹם שֶׁהוּא, כִּי אֲמֵת ה' לְעוֹלָם וְהֵבֵן הֵיטֵב דְּבָרֵינוּ וְיַעֲרְבוּ לָךְ לְעַד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

(לד) וְזֶהוּ וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה לְעַת עֲרָב וְהִנֵּה עָלָה זֵית טָרֶף בְּפִיָּה וְאֵיתָא, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֲנוּכָה שֶׁמְדַלִּיקִין גִּירוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זֵית. אֲזַי וַיִּדַע נֹחַ כִּי קָלוּ הַיָּמִים וְכוּ', כִּי נִרְ חֲנוּכָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר הַהִשְׁגָּחָה, בְּחִינַת אֲמֵת כְּנ"ל, הוּא הַתְּקוּן עַל מִי הַמְּבּוּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲטָא הַנִּלְ, כִּי עָקֵר הַחֲטָא הוּא שֶׁמְפָרִיד אֹר הַהִשְׁגָּחָה עַל - יְדֵי חֲטָא הַזֶּה שֶׁהוּא פְּגָם הָעֵינַיִם וְכוּ' כְּנ"ל, וְעַל - כֵּן עַל - יְדֵי נִרְ חֲנוּכָה בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת אֹר הַהִשְׁגָּחָה גַּם לְמִטָּה מִעֲשָׂרָה טְפָחִים



לידע ש'ה' יתברך בכל מקום וכו' כנ"ל, על - ידי זה נתתקן זה החטא וחוזר ונכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה ונדחין מי המבול וחוזר ונתקים העולם בהשגחתו יתברך. וזהו "והנה עלה זית" - דא חנפה. אז "וידע נח כי קלו המים וכו'", כי נתתקן חטא הנ"ל, שהוא בחינת מי המבול, על - ידי נר חנפה כנ"ל. וזהו "והנה עלה זית טרף בפייה. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, שבקשה על פרנסה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, יהיו מזונותי מרורין כזית וכו', הינו כנ"ל, כי עקר הפרנסה נמשך מבחינה זו, מבחינת כלליות אחר הבריאה באחד על - ידי ההשגחה שהוא בחינת עלה זית, בחינת נר חנפה וכו'".

לו) וזהו בחינת נר חנפה מוסיף והולך, כי קדם הבריאה היה הכל אחד. ואחר הבריאה היו שני דברים האחד והבריאה, שזהו עקר כח הבחירה שמשם אחיזת השקר שאחיצתו מרחוק מאחד, מבחינת רבים, בחינת בקשו חשבונות רבים וכו'". ועקר עבודתנו לכלל אחר הבריאה באחד, הינו לכלל בחינת הרבים באחד לידע שגם בחינת הרבים נמשכין מהאחד שעל - ידי זה נתבטל השקר וכו'". וזהו בחינת שמונת ימי חנפה, כי הנס היה בשמן של כהן גדול שלא היה בו אלא להדליק יום אחד ונעשה נס ודלק שמונה ימים. הינו כי עקר התגלות ההשגחה הוא רק בבחינת אחדות, בחינת יום אחד, שהוא מרמז על עלמא דאתי שנקרא "יום אחד", כמו שכתוב (זכריה יד), "והיה יום אחד הוא יודע לה' לא יום ולא לילה וכו'. כי אז יכלל הכל באחד, כמו שכתוב, "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", שאז יהיה כלו אחד כלו טוב. ונעשה נס ודלק שמונה ימים, כי זה עקר בחינת הנס שהוא התגלות ההשגחה, שהוא שמגלין שגם בעולם הזה, שהוא בחינת רבים, בחינת אחר הבריאה שנברא בשבעת ימי בראשית גם שם מאירה השגחתו יתברך ועל - ידי זה נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה. וזהו בחינת שמונת ימי חנפה שהיום אחד, בחינת עלמא דאתי, מאיר בכל שבעת ימי בראשית, שהם כלליות הבריאה, שעל - ידי זה נכלל אחר הבריאה באחד כנ"ל. וכל מה שבאין יותר בתוך בחינת רבים ששם אחיזת השקר ביותר, שם הבחירה גדולה יותר ושם צריכין להתגבר יותר לשבר הבחירה להאמין שגם שם מאירה השגחתו יתברך ואז זוכה לאור גדול ביותר, כי עקר הוא הבחירה וכל מה שהבחירה והנסיון גדול ביותר זוכה אחר - כך לאור גדול ונוסף ביותר.

וזהו בחינת נר חנפה מוסיף והולך בכל יום ויום, כי בכל יום שבא אחר - כך הוא בחינת רבוי יותר ששם אחיזת השקר, ואנו ממשכין אור ההשגחה על - ידי נר חנפה עד שיודעין שגם בחינת הרבים נמשכין מאתו יתברך ועל - פן על - ידי זה נתוסף האור בכל יום יותר ויותר. כי כל מה שזוכין לשבר הבחירה ולהמשיך ההשגחה לבחינת רבים יותר, האור גדול ביותר שזהו בחינת מעלת התשובה, והתרחקות תחלת התקרבות בחינת מרחוק ה' נראה לי, כי כל מה שבחינת הרבים ביותר ונתרחק מאחד ביותר, ששם אחיזת השקר ביותר, כשזוכין לעמד שם בנסיון בגדל ההתרחקות. אז זוכין לאור גדול ביותר, כי לפום צערא אגרא (כמו שאמרו אבות פרק ה'). ועל - פן בכל יום מימי חנפה שנתרחק יותר מיום אחד שהוא בחינת רבים, אז מוסיפין נר בכל יום ויום, כי בכל יום ויום זוכין שתאיר אור ההשגחה ביותר על - ידי שמשכין האור לבחינת רבים יותר, כי זה העקר שבחינת רבים יהיה נכלל באחד, שזהו בחינת כלליות הבריאה באחד כנ"ל.

לז) וזהו בחינת מעלת התפלה בצבור וכן בתורה ומצוות תלמוד תורה דרבים עדיף ואינו דומה מעטין העושין את המצוה לרבים וכו' כי כשיש רבים ששם אחיזת השקר כנ"ל, כשנכללין באחד על - ידי תפלה ותורה ומצוות שעל ידם נכללין באחדותו יתברך, כל מה שיש רבים ביותר ונכללין באחד, האור גדול ביותר ונכלל ביותר אחר הבריאה בקדם הבריאה שיהיה כלו אחד כלו טוב, כמו שיהיה לעתיד כמו, שכתוב, "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד". אמן ואמן.

לח) וזה בחינת ההלל שאומרים בחנפה, כי הלל אומרים על הנס, כי בהלל מפ' רש ג' דל השגחתו יתברך על העולם, כמו שכתוב (תהלים קיג), "מי כה' אל קינו המגביהי לשבת המשפילי לראות וכו'". וכתוב (שם קטו),

"ואל קינו בשמים כל אשר חפץ עשה". ועל - כן אומרים אותו בחנכה, כי עקר בחינת נר חנכה הוא בחינת המשכת השגחתו, שזהו בחינת הלל כנ"ל.

לט) ועל - כן היה הנס של חנכה בכ' הניס, כי כ' הן איש חסד, וחסד הוא נמשך מבחינת ק' דם הבריאה שהוא בחינת כלו אחד כלו טוב, שהוא בחינת חסד, בחינת ימין. אבל אחר הבריאה הוא בחינת שמ'אל, בחינת דין, בחינת לוי. ועל - כן העבודה בבית - המקדש העקר היה על - ידי הכ' הניס, והלויים היו מסיעים להם בשיר וכיוצא. כי כ' הן הוא בבחינת ק' דם הבריאה שיש לו כ' ח' להרים הבריאה לשרשה, לכללה באחד, ועל - כן היו הלויים מסיעים לכ' הניס בדוכנם וכו' בשעת עבודה כדי שיכל' ל הלוי שהוא בחינת שמ'אל, בחינת אחר הבריאה, בכ' הן איש החסד, שהוא בבחינת ק' דם הבריאה שעל ידו נכלל הכ' ל באחד כנ"ל.

מ) ועל - כן נותנין תרומה לכ' הן, כי על - ידי תרומה מרימין התבואה וכוללין אותה באחד וכנ"ל שבשביל זה למדו דין שליחות מתרומה וכו' כנ"ל. ועל - כן התרומה לכ' הן איש החסד, כי הוא בבחינת ק' דם הבריאה וכולל הכ' ל באחד כנ"ל ועל - כן היה הנס של חנכה בכ' הניס כנ"ל.

## וועד העולמי לתיקון חטא המרגלים